

ANALIZA PORÓWNAWCZA

Raport WeMoral 2026 o transpozycji dyrektywy o ochronie sygnalistów w UE

Jak 27 państw członkowskich transponowało dyrektywę 2019/1937

© 2026 WeMoral, <https://wemoral.com/pl>

Opublikowano w lipcu 2026 r.

Udostępniono na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 4.0 Międzynarodowe (CC BY 4.0). Możesz cytować, powielać, tłumaczyć i rozwijać ten raport, także komercyjnie, pod warunkiem wskazania WeMoral jako autora i podania linku do <https://wemoral.com/pl>.

Spis treści

Najważniejsze ustalenia	4
Wprowadzenie	6
Dyrektywa w skrócie	6
Metodologia i źródła	6
Sekcja 1 - Zakres, czyli kogo obejmują obowiązki	7
Kiedy ustawy weszły w życie i z jakim opóźnieniem	7
Progi w sektorze prywatnym i sektory objęte bez względu na wielkość	8
Sektor publiczny i wyłączenie małych gmin	10
Okres przejściowy dla firm średniej wielkości	12
Kanały grupowe	13
Sekcja 2 - Kanały zgłoszeń i przebieg procesu	16
Kto może korzystać z wewnętrznego kanału	16
Zgłoszenia anonimowe	17
Pisemnie, ustnie, osobiście	18
Terminy potwierdzenia przyjęcia i informacji zwrotnej	19
Kto prowadzi kanał	22
Jak długo przechowywane są zgłoszenia	23
Sekcja 3 - Ochrona i środki prawne	25
Co można zgłaszać	25
Kto jest chroniony	26
Motyw, dobra wiara i nagrody	27
Wyjście na zewnątrz, bezpośrednie zgłoszenie zewnętrzne i ujawnienie publiczne	28
Wyłączenie odpowiedzialności zgłaszającego	30
Środki prawne wobec działań odwetowych	30
Ciężar dowodu	33
Klauzule zrzeczenia się praw i umowy o zachowaniu poufności	35
Sekcja 4 - Egzekwowanie przepisów i sankcje	37
Kto egzekwuje przepisy	37
Ile kosztuje naruszenie przepisów	39
Odpowiedzialność karna	40
Ryzyko po stronie sygnalisty	41
Wsparcie dla sygnalistów	43
Co jest naprawdę jednolite	45
Bibliografia	46
Główne akty transponujące	46
Akty uzupełniające	47
O tym raporcie	50
Wykorzystanie i cytowanie	50
Zastrzeżenie	50

Najważniejsze ustalenia

Dyrektywa 2019/1937 obiecywała sygnalistom jednolity standard ochrony w całej Unii Europejskiej. Po dwudziestu siedmiu krajowych transpozycjach ten standard istnieje tylko w zarysie. Pracownik, który zgłasza to samo naruszenie w Madrycie, Tallinie i Budapeszcie, jest chroniony przez trzy istotnie różne ustawy, a w jednej z nich nie ma żadnego środka ochrony cywilnoprawnej.

Ten raport porównuje wszystkie 27 transpozycji w 33 wymiarach zakresu, procedur, ochrony i egzekwowania.

2 z 27

państw członkowskich dokonały transpozycji w terminie. Dania i Szwecja, obie 17 grudnia 2021 r. Żadne państwo nie wyprzedziło terminu.

1 013 dni

opóźnienie Polski, najdłuższe w UE. Przeciętne państwo członkowskie spóźniło się o ponad rok.

1 000 000 EUR

maksymalna kara pieniężna w Hiszpanii dla podmiotu naruszającego przepisy. Sześć państw członkowskich nie ustanowiło żadnej.

19 z 27

państw członkowskich nie wprowadziło żadnego przestępstwa związanego ze zgłaszaniem naruszeń. Osiem przewiduje karę więzienia.

2 państwa

nie dają zgłaszającemu zwolnionemu z pracy żadnego środka ochrony cywilnoprawnej. Estonia i Holandia.

3 z 27

państw członkowskich nakazują firmom przyjmowanie zgłoszeń anonimowych. Trzy inne ich zakazują lub je wykluczają.

12 państw

nie ma żadnego organu nadzorującego zgodność z przepisami, więc nikt nie sprawdza, czy wewnętrzne kanały zgłoszeń w ogóle istnieją.

8 aktów prawnych

Belgia potrzebowała ośmiu odrębnych ustaw, dekrétów i rozporządzeń, aby transponować jedną dyrektywę.

Cztery elementy są jednolite we wszystkich 27 państwach członkowskich. Działania odwetowe są zakazane wszędzie, a ochrona obejmuje nie tylko pracowników, lecz także osoby pomagające w zgłoszeniu i osoby powiązane ze zgłaszającym. Każde państwo zapewnia co najmniej jedną ścieżkę zgłoszenia zewnętrznego i jedną ścieżkę ujawnienia publicznego. Żadne państwo nie uzależnia ochrony

od tego, czy zgłoszenie okaże się prawdziwe, a jedynie od tego, co zgłaszający miał uzasadnione podstawy sądzić w chwili zgłoszenia. Niemal każde inne rozwiązanie ustawodawcze jest odmienne, a 33 kolumny w dalszej części raportu odnotowują, gdzie dokładnie.

Wprowadzenie

Dyrektywa w skrócie

Dyrektywa (UE) 2019/1937 zobowiązuje organizacje zatrudniające co najmniej 50 pracowników oraz podmioty publiczne do prowadzenia wewnętrznego kanału zgłoszeń, potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia w ciągu siedmiu dni i przekazania informacji zwrotnej w ciągu trzech miesięcy, zachowania poufności tożsamości zgłaszającego oraz zakazania działań odwetowych, z ciężarem dowodu przeniesionym na pracodawcę. Gwarantuje też ścieżkę zgłoszenia do organu zewnętrznego, a w określonych okolicznościach ujawnienia publicznego. Państwa członkowskie miały czas na transpozycję do 17 grudnia 2021 r., z okresem przejściowym do 17 grudnia 2023 r. dla prywatnych firm zatrudniających od 50 do 249 pracowników.

Dyrektywa wyznacza minimum. Państwa mogą chronić szerzej, objąć więcej dziedzin i karać surowiej, ale nie mogą chronić słabiej. Większość różnic mierzonych w tym raporcie mieści się powyżej tego minimum.

Metodologia i źródła

Wszystkie dane pochodzą z samych ustaw krajowych, nie ze streszczeń ani z komentarzy wtórnych. Ustawy przeczytał i porównał zespół WeMoral, twórca systemu dla sygnalistów, który publikuje ten raport. Każdy wykorzystany akt prawny jest wymieniony na końcu raportu, wraz z oficjalnym tytułem i linkiem do oficjalnego tekstu.

Zbiór danych ukształtowały trzy konwencje. Tam, gdzie przepis krajowy po prostu odpowiada dyrektywie, odnotowaliśmy regułę samej dyrektywy, a nie sformułowanie użyte w tekście krajowym. Ustawa, która milczy w danej kwestii, jest odnotowana jako nieregulująca tej kwestii, co samo w sobie jest ustaleniem i nie oznacza zakazu. Transpozycje dokonane nowelizacją starszej ustawy o sygnalistach są datowane od wejścia w życie nowelizacji, nie od starszej ustawy.

Przy lekturze tabel krajowych obowiązują dwie uwagi strukturalne. Belgia dokonała transpozycji ośmioma odrębnymi tekstami: aktami federalnymi dla sektora prywatnego i publicznego, aktami flamandzkimi, walońskimi i brukselskimi oraz dwoma rozporządzeniami administracyjnymi. Tam, gdzie belgijska praktyka różni się wewnętrznie, tabele mówią o tym wprost, zamiast wskazywać jeden akt jako reprezentujący cały kraj. Dane Chorwacji uwzględniają nowelizację z listopada 2025 r., która przeliczyła kary pieniężne na euro i podniosła górny próg dla podmiotów około piętnastokrotnie.

Stan prawny przedstawiono na lipiec 2026 r. Sankcje wyrażone w koronach czeskich, lewach bułgarskich i lejach rumuńskich przeliczono po stałych kursach referencyjnych i zaokrąglono; wiążąca jest kwota w walucie krajowej.

Ten raport nie stanowi porady prawnej

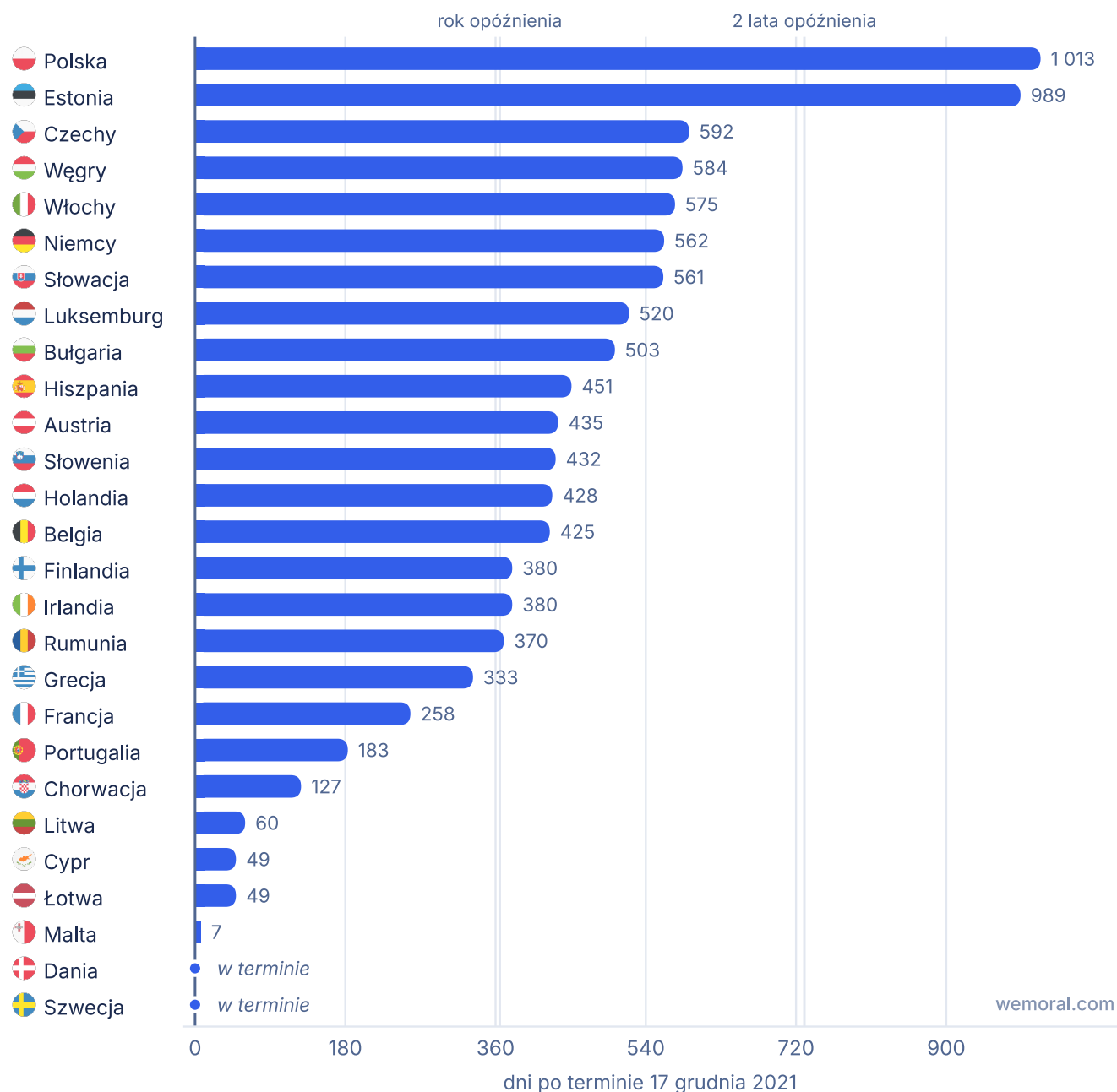
Tam, gdzie tabele oznaczają przepis krajowy jako kwestię otwartą, jest to zaproszenie do analizy prawnej, a nie stwierdzenie, że państwo członkowskie naruszyło dyrektywę. Takie rozstrzygnięcie mogą wydać wyłącznie Komisja i Trybunał Sprawiedliwości. Każdy, kto opiera na tych porównaniach decyzję dotyczącą zgodności z przepisami, powinien potwierdzić aktualny stan prawa krajowego u wykwalifikowanego prawnika w danym kraju.

Sekcja 1 - Zakres, czyli kogo obejmują obowiązki

Kiedy ustawy weszły w życie i z jakim opóźnieniem

Dyrektywa dała państwom członkowskim czas do 17 grudnia 2021 r. Zdążyły dwa: Dania i Szwecja; w obu przypadkach ustawy weszły w życie dokładnie w dniu upływu terminu. Nikt nie zdążył wcześniej.

Pozostałe 25 państw wdrażało przepisy przez niemal trzy lata, a Komisja Europejska wszczęła po drodze postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom wobec większości z nich. Listę zamknęła Polska 25 września 2024 r., 1 013 dni po terminie.

Wykres 1. Liczba dni między terminem transpozycji dyrektywy (17 grudnia 2021 r.) a wejściem w życie poszczególnych ustaw krajowych. Belgia jest przedstawiona według swojej ustawy dla sektora prywatnego z 15 lutego 2023 r.; jej osiem aktów obejmuje okres od 1 września 2022 r. do 18 stycznia 2024 r. Źródło: ustawy krajowe, analiza WeMoral, lipiec 2026 r.

Kwestie otwarte do weryfikacji prawnej

Sześć państw członkowskich dokonało transpozycji przez nowelizację ustawy starszej niż dyrektywa (Francja, Irlandia, Litwa, Malta, Holandia, Słowacja). Tam, gdzie przetrwały struktury starszej ustawy, niektóre pojęcia dyrektywy zostały przejęte tylko częściowo. Poszczególne sekcje rozdziałów wskazują każdy przypadek, w którym dopasowanie budzi wątpliwości.

Progi w sektorze prywatnym i sektory objęte bez względu na wielkość

Pięćdziesięciu pracowników to liczba, którą zachowały niemal wszystkie państwa. Dwadzieścia sześć z 27 transpozycji opiera obowiązek sektora prywatnego na progu 50 pracowników z dyrektywy, a jedynym wyjątkiem jest Litwa, której ustawa nie podaje żadnego progu zatrudnienia: kryterium wielkości znajduje się w rządowych aktach wykonawczych, a nie w ustawie, po którą specjalista ds. zgodności sięgnąłby w pierwszej kolejności. Wokół tej wspólnej liczby zasady liczenia różnią się jednak na tyle, że zmieniają, które firmy wchodzą w zakres obowiązku. Czechy i Szwecja ustalają stan zatrudnienia na jedną datę w roku, odpowiednio 1 stycznia i początek roku kalendarzowego. Polska liczy dwa razy w roku, 1 stycznia i 1 lipca, a przeliczenie na pełne etaty stosuje wyłącznie do pracowników. Belgia przyjmuje średnią na 1 stycznia według metody zapożyczoną ze swoich wyborów socjalnych. Francja wymaga osiągnięcia 50 na koniec dwóch kolejnych lat obrotowych, więc firma, która przekroczy próg tylko w jednym roku, pozostaje poza zakresem. Luksemburg wymaga utrzymania tej liczby przez 12 kolejnych miesięcy. Grecja jest surowsza w drugą stronę: stan zatrudnienia mierzy się jednocześnie, praktykanci są wyłączeni, a raz powstały obowiązek trwa przez dwa lata. Niemcy i Holandia opierają się na miękkiej formule „z reguły”, przy czym ustawa holenderska nigdzie nie precyzuje, czy chodzi o osoby, czy o pełne etaty. Dwanaście państw nie podaje żadnej zasady liczenia, pozostawiając arytmetykę praktyce.

Większa rozbieżność dotyczy podmiotów poniżej progu. Dyrektywa pozwala państwom członkowskim rozszerzyć obowiązek prowadzenia wewnętrznego kanału zgłoszeń na mniejszych pracodawców w wymienionych sektorach i niemal każde państwo z tej opcji skorzystało. Usługi finansowe i podmioty objęte przepisami o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy to dodatek niemal powszechny, do którego w zależności od kraju dochodzą transport, środowisko, lotnictwo, żegluga i finansowanie społecznościowe. Najdalej idą Włochy, obejmując każdą organizację, która przyjęła model zgodności 231/2001, niezależnie od wielkości. Hiszpania obejmuje partie polityczne, związki zawodowe i fundacje otrzymujące środki publiczne. Słowenia ustala sztywny próg 10 pracowników dla usług ochrony zdrowia, wodociągowych, kanalizacyjnych, odpadowych i rekultywacyjnych. Malta obejmuje organizacje wolontariackie pozyskujące ponad 500 000 EUR rocznie. Portugalia rozszerza obowiązek na portugalskie oddziały podmiotów zagranicznych, co obejmuje każdą grupę działającą w tym kraju bez lokalnej spółki zależnej.

Dwa państwa całkowicie odrzuciły tę opcję. Luksemburg i Szwecja nie wskazują żadnego sektora objętego bez względu na wielkość, więc mały pracodawca w tych krajach pozostaje poza obowiązkiem prowadzenia wewnętrznego kanału zgłoszeń, chyba że odrębna ustawa sektorowa stanowi inaczej. Na drugim biegunie Dania i Malta pozwalają rozciągnąć obowiązek poniżej 50 pracowników po ocenie ryzyka, więc zakres w tych dwóch krajach może się zmieniać decyzją regulatora. Czechy postępują odwrotnie i wyłączają podmioty zobowiązane w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy ze swojej reguły ogólnej, kierując je do odrębnego reżimu.

Kraj	Próg w sektorze prywatnym reguła dyrektywy to 50 pracowników	Objęte bez względu na wielkość	Jak liczony jest stan zatrudnienia
 Austria	50 pracowników	Sektor finansowy i sektory wymienione	Średnia z poprzedniego roku przy wahanach
 Belgia	50 pracowników	Finanse	Średnia na 1 stycznia
 Bułgaria	50 pracowników	Sektor finansowy i sektory wymienione	Brak regulacji
 Chorwacja	50 pracowników	Sektor finansowy i sektory wymienione	Brak regulacji
 Cypr	50 pracowników	Podmioty z sektorów wymienionych	Brak regulacji
 Czechy	50 pracowników, wyłączone podmioty zobowiązane AML	Finanse i transport	Na 1 stycznia
 Dania	50 pracowników, z możliwością obniżenia	Według ministerialnej oceny ryzyka	Brak regulacji
 Estonia	50 pracowników	Podmioty nadzoru finansowego	Brak regulacji
 Finlandia	50 pracowników	Instytucje emerytalne	Liczba osób zatrudnionych na stałe
 Francja	50 pracowników	Sektor finansowy i sektory wymienione	Dwa kolejne lata obrotowe
 Grecja	50 pracowników	Finanse, transport, środowisko	Pomiar jednoczesny, bez praktykantów
 Hiszpania	50 pracowników	Sektory wymienione, partie i związki finansowane publicznie	Brak regulacji
 Holandia	50 pracowników	Sektory wymienione	Liczba zatrudnionych „z reguły”, podstawa nieokreślona
 Irlandia	50 pracowników	Sektory wymienione i organy publiczne	Pozostawione aktom wykonawczym
 Litwa	Brak progu w ustawie	Brak regulacji	Brak regulacji
 Łotwa	50 pracowników	Finanse, pranie pieniędzy	Zwykła liczba zatrudnionych
 Luksemburg	50 pracowników, niżej na mocy ustaw szczególnych	Brak	Przez 12 kolejnych miesięcy
 Malta	50 pracowników, z możliwością obniżenia	Organizacje wolontariackie powyżej 500 000 EUR	Brak regulacji
 Niemcy	50 pracowników	Dziewięć kategorii finansowych	Liczba zatrudnionych „z reguły”
 Polska	50 pracowników	Brak regulacji	Na 1 stycznia i 1 lipca
 Portugalia	50 pracowników	Sektory wymienione, oddziały lokalne	Brak regulacji
 Rumunia	50 pracowników	Podmioty z sektorów wymienionych	Brak regulacji
 Słowacja	50 pracowników	Finanse, transport, środowisko	Brak regulacji
 Słowenia	50 pracowników, 10 w wymienionych usługach	Zdrowie, woda, odpady, rekultywacja	Brak regulacji
 Szwecja	50 pracowników	Brak	Na początek roku kalendarzowego
 Węgry	50 pracowników	Pranie pieniędzy, lotnictwo, żegluga	Według rodzaju zatrudnienia

Kraj	Próg w sektorze prywatnym reguła dyrektywy to 50 pracowników	Objęte bez względu na wielkość	Jak liczony jest stan zatrudnienia
 Włochy	50 pracowników, plus wszyscy stosujący model 231	Sektory wymienione, podmioty z modelem	Średnia liczba pracowników najemnych

Kwestie otwarte do weryfikacji prawnej

Litwa umieszcza kryterium wielkości dla kanału wewnętrznego poza samą ustawą. Warto potwierdzić, czy obowiązek zdefiniowany wyłącznie w rządowych aktach wykonawczych spełnia wymóg dyrektywy, aby podmioty zobowiązane dały się zidentyfikować na podstawie środka transponującego. Osobną sprawą jest dwanaście państw bez zasady liczenia: pozostawiają one otwarte pytanie, jak grupa o zmiennym lub sezonowym zatrudnieniu ustala, czy przekroczyła 50 pracowników oraz czy liczą się pracownicy tymczasowi i delegowani.

Sektor publiczny i wyłączenie małych gmin

Logika 50 pracowników najłatwiej sprawdza się w sektorze publicznym. Dyrektywa pozwala traktować podmioty publiczne według tego samego progu, ale większość państw członkowskich zrezygnowała z progu dla państwa. Belgia, Estonia, Włochy, Łotwa, Rumunia i Hiszpania zobowiązują organy publiczne niezależnie od ich wielkości. Najdalej idzie Słowacja, która ustala próg na pięciu pracowników dla każdego organu publicznego, a osobą odpowiedzialną czyni z mocy ustawy głównego audytora wewnętrznego. Słowenia wymaga kanału w każdej gminie bez względu na wielkość, choć tylko gminy od 50 pracowników wzwyż muszą wyznaczyć własnego powiernika. Austria jest wyjątkiem w drugą stronę: jej ustawa federalna wiąże organy federalne, ale pozostawia kraje związkowe i gminy całkowicie poza swoim zakresem, więc obowiązek małego austriackiego miasta zależy od prawa regionalnego. Niemcy robią to samo w węższym zakresie, pozostawiając gminy ustawodawstwu krajów związkowych.

Artykuł 8 ust. 9 dyrektywy pozwala państwu członkowskiemu wyłączyć gminy liczące mniej niż 10 000 mieszkańców. Sześć państw skorzystało z tej opcji wprost: Czechy, Francja, Węgry, Luksemburg, Polska i Portugalia. Wersja portugalska jest w praktyce najszersza, bo gmina poniżej 10 000 mieszkańców jest wyłączona nawet wtedy, gdy zatrudnia ponad 50 osób. Francja łagodzi swoje wyłączenie mechanizmem zapasowym, kierując małe gminy do departamentalnego centre de gestion. Węgry czynią obowiązek jedynie fakultatywnym dla małych gmin i dla organów publicznych poniżej 50 pracowników, co jest wyłączeniem w praktyce, choć nie z nazwy. Jedenaście państw odrzuciło tę opcję wprost, wśród nich Irlandia, Włochy, Hiszpania, Szwecja, Finlandia i Łotwa, więc obowiązek obejmuje tam każdą gminę, choćby najmniejszą.

Dwa kolejne kraje wyglądają, jakby przyjęły szersze wyłączenie, a tak nie jest. Bułgarska ustawa wyłącza gminy poniżej 10 000 mieszkańców lub poniżej 50 pracowników, a Cypr wyłącza władze lokalne poniżej 5 000 mieszkańców lub 25 pracowników, czyli wężiej, niż pozwalałaby dyrektywa. Grecja i Estonia zastąpiły wyłączenie delegowaniem: greckie gminy poniżej 10 000 nie są zwolnione, lecz obsługuje je urzędnik drugiego szczebla samorządu, a estońskie organy lokalne wchodzą w zakres obowiązku od 50 urzędników lub 10 000 mieszkańców, zależnie od tego, który próg zostanie osiągnięty pierwszy. Dania, Litwa i Malta w ogóle nie wypowiadają się o małych gminach. Duńskie gminy mogą prowadzić wspólny kanał na zasadach samorządowych, więc te najmniejsze wykonują ten obowiązek wspólnie.

Kraj	Objęte organy publiczne reguła dyrektywy to ten sam próg 50 pracowników	Małe gminy dyrektywa pozwala wyłączyć gminy poniżej 10 000 mieszkańców
 Austria	Tylko organy federalne, regiony i miasta poza ustawą	Każda gmina
 Belgia	Wszystkie organy publiczne, bez progu zatrudnienia	Różnie, Flandria obejmuje każdą gminę, Walonia wyłącza poniżej 10 000
 Bułgaria	Wszystkie organy publiczne	Wyłączone poniżej 10 000 mieszkańców lub 50 pracowników
 Chorwacja	Pracodawcy publiczni na tej samej zasadzie	Każda gmina, dozwolone współdzielenie
 Cypr	Wszystkie publiczne osoby prawne	Wyłączone poniżej 5 000 mieszkańców lub 25 pracowników
 Czechy	Publiczni zamawiający	Wyłączone poniżej 10 000 mieszkańców
 Dania	Pracodawcy publiczni na tej samej zasadzie	Brak regulacji, w zamian możliwość wspólnego kanału
 Estonia	Agencje państwowe niezależnie od wielkości	Obowiązek od 50 urzędników lub 10 000 mieszkańców
 Finlandia	Sądy, parlament, parafie, okręgi dobrostanu	Każda gmina
 Francja	50 urzędników, administracja państwowa niezależnie od wielkości	Wyłączone poniżej 10 000 mieszkańców
 Grecja	Sektor instytucji rządowych i samorządowych	Obsługiwane przez urzędnika drugiego szczebla
 Hiszpania	Cały sektor publiczny, bez progu	Każda gmina
 Holandia	Pracodawcy publiczni na tej samej zasadzie	Każda gmina
 Irlandia	Wszystkie organy publiczne, bez progu	Każdy organ samorządu lokalnego
 Litwa	Każdy podmiot publiczny i prywatny tak samo	Brak regulacji
 Łotwa	Wszystkie instytucje publiczne, niezależnie od wielkości	Każda gmina, dozwolone współdzielenie
 Luksemburg	Organy publiczne poniżej 50 wyłączone	Wyłączone poniżej 10 000 mieszkańców
 Malta	Ministerstwa i administracja publiczna	Brak regulacji
 Niemcy	Pracodawcy publiczni na tej samej zasadzie	Pozostawione prawu krajów związkowych
 Polska	Podmioty z ustawy o otwartych danych	Wyłączone poniżej 10 000 mieszkańców
 Portugalia	Osoby prawa publicznego plus dziesięć wymienionych organów państwa	Wyłączone poniżej 10 000 mieszkańców nawet powyżej 50 pracowników
 Rumunia	Wszystkie organy publiczne, niezależnie od wielkości	Każda gmina, możliwość wspólnego kanału
 Słowacja	Pięciu pracowników, każdy organ publiczny	Każda gmina
 Słowenia	Czternaście wymienionych organów niezależnie od wielkości	Każda gmina, własny powiernik dopiero od 50
 Szwecja	Organy państwowe, sądy, każda gmina	Każda gmina
 Węgry	Organy państwowe i jednostki budżetowe	Jedynie fakultatywnie
 Włochy	Wszystkie organy publiczne, niezależnie od wielkości	Każda gmina, dozwolone współdzielenie

Kwestie otwarte do weryfikacji prawnej

Austriacka ustawa federalna wyłącza kraje związkowe i gminy, a Niemcy pozostawiają gminy prawu krajów związkowych. Czy każdy region zdążył już uchwalić własne przepisy i czy powstała mozaika obejmuje wszystkich lokalnych pracodawców publicznych, to pytanie, na które nie da się odpowiedzieć na podstawie samych ustaw federalnych. Fakultatywne sformułowanie węgierskie dla małych gmin i organów publicznych poniżej 50 pracowników również zasługuje na weryfikację względem obligatoryjnego ujęcia dyrektywy.

Okres przejściowy dla firm średniej wielkości

Dyrektywa dała podmiotom prywatnym zatrudniającym od 50 do 249 pracowników czas do 17 grudnia 2023 r., zanim zaczną ich wiązać obowiązki prowadzenia kanału wewnętrznego. Większość państw członkowskich przepisała tę datę bez komentarza. Różnice dotyczą państw, które okres przejściowy usunęły, przesunęły lub w ogóle nie zapisały.

Cztery kraje nie dały firmom średniej wielkości żadnego okresu przejściowego. Chorwacja od początku stosowała swoje dwumiesięczne i trzymiesięczne terminy rozpatrywania zgłoszeń wobec podmiotów każdej wielkości. Francja ustaliła jedną datę wejścia w życie. Polska wprowadziła całą ustawę 25 września 2024 r., gdy termin samej dyrektywy dawno już minął. Słowacja jest przypadkiem szczególnym, bo jej ustawa bazowa jest starsza niż dyrektywa: obowiązek od 50 pracowników działa tam od 1 marca 2019 r. Dwa państwa wystartowały wcześniej, a nie później, Czechy o dwa dni, 15 grudnia 2023 r., a Hiszpania o dwa tygodnie, 1 grudnia 2023 r., co w obu przypadkach jest zgodne z dyrektywą, bo wyznacza ona termin graniczny, a nie datę startu. Estonia poszła w przeciwną stronę i odroczyła obowiązek do 1 stycznia 2025 r., stosując odroczenie wyłącznie do osób prawnych.

Cztery kolejne państwa w ogóle nie odnoszą się do okresu przejściowego. Łotwa, Litwa, Malta i Portugalia wprowadziły swoje ustawy w życie jednym blokiem, więc firma zatrudniająca 60 pracowników w Lizbonie miała tę samą datę startu co firma z 6 000. Kilka krajów zawężyło derogację, zamiast ją usuwać. Dania i Luksemburg ograniczają okres przejściowy do sektora prywatnego, więc ich organy publiczne zostały objęte od razu. Irlandia wyłącza z okresu przejściowego organy publiczne i podmioty z sektorów wymienionych. Węgry wyłączają pracodawców z sektorów objętych bez względu na wielkość. Finlandia rozszerza go na sektor prywatny, zachowując istniejące wcześniej dobrowolne kanały poniżej 50. Słowenia wybrała drogę pośrednią, dając podmiotom prywatnym do 249 pracowników standardowy termin, a wszystkim pozostałym 90 dni od wejścia w życie. Grecja zachowała termin i dodała obowiązek powiadomienia Inspekcji Pracy w ciągu dwóch miesięcy.

Współdzielenie kanału to wentyl bezpieczeństwa idący w parze z okresem przejściowym i tu obraz jest luźniejszy, niż sugeruje tekst dyrektywy. Artykuł 8 ust. 6 pozwala podmiotom od 50 do 249 pracowników dzielić przyjmowanie zgłoszeń i prowadzenie postępowań wyjaśniających. Austria, Belgia, Czechy i Irlandia w takiej czy innej formie zniósły górną granicę, Austria i Belgia bez żadnego pułapu wielkości, Czechy dla gmin, a Irlandia dopuszczając współdzielenie poniżej 250 bez dolnego limitu, tak że na mocy rozporządzenia ministra łączyć się mogą nawet podmioty poniżej 50. Łotwa rozszerza tę opcję na małe gminy pod warunkiem, że kanały pozostają odrębne, a Cypr pozwala podmiotom z sektorów wymienionych poniżej 50 na współdzielenie, o ile wspólny kanał daje się odróżnić od zewnętrznego. Szwecja jest najsurowsza: dopuszcza współdzielenie przyjmowania zgłoszeń i postępowań, ale zakazuje współdzielenia kontaktu ze zgłaszającym. Finlandia jest w istocie jeszcze surowsza: traktuje takie rozwiązanie jako dzielenie zasobów, a nie wspólny kanał, więc każdy podmiot zachowuje własne obowiązki w zakresie informacji zwrotnej i poufności. Słowacja i Litwa w ogóle nie wypowiadają się o łączeniu, a na Słowacji jedyną dostępną ulgą jest outsourcing.

Kraj	Start obowiązku dla 50 do 249 data z dyrektywy to 17 grudnia 2023 r.	Wspólne kanały dyrektywa pozwala na współdzielenie między 50 a 249
Austria	17 grudnia 2023 r.	Dozwolone bez względu na wielkość
Belgia	17 grudnia 2023 r.	Dozwolone bez względu na wielkość
Chorwacja	Brak okresu przejściowego	50 do 249, plus publiczne spółki handlowe
Cypr	17 grudnia 2023 r.	Także podmioty z sektorów wymienionych poniżej 50
Czechy	15 grudnia 2023 r.	Bez pułapu dla gmin
Dania	Tylko sektor prywatny	50 do 249, plus wspólne kanały gmin
Estonia	1 stycznia 2025 r.	Także organy państwowe i lokalne
Finlandia	Tylko sektor prywatny	Tylko zasoby, obowiązki pozostają odrębne
Francja	Brak okresu przejściowego	Poniżej 250 pracowników
Grecja	Plus powiadomienie w ciągu dwóch miesięcy	50 do 249, wspólny organ publiczny
Hiszpania	1 grudnia 2023 r.	50 do 249
Irlandia	Nie dla organów publicznych i sektorów wymienionych	Poniżej 250, bez dolnego limitu
Litwa	Brak regulacji	Brak regulacji
Łotwa	Brak regulacji	Także małe gminy, kanały odrębne
Luksemburg	Tylko sektor prywatny	50 do 249, własne obowiązki pozostają
Malta	Brak regulacji	50 do 249
Polska	Brak okresu przejściowego	50 do 249, na podstawie umowy
Portugalia	Brak regulacji	Bez przedziału wielkości dla władz lokalnych
Słowacja	Brak okresu przejściowego, obowiązek od 2019 r.	Brak regulacji, tylko outsourcing
Słowenia	90 dni dla podmiotów innych niż prywatne	Także gminy, sądy, szkoły
Szwecja	17 grudnia 2023 r.	Kontakt z zgłaszającym nie można współdzielić
Węgry	Nie dla sektorów objętych bez względu na wielkość	Także z organami samorządu lokalnego

Bułgaria, Niemcy, Włochy, Holandia i Rumunia stosują datę dyrektywy i jej przedział współdzielenia 50 do 249 bez odstępstw krajowych i zostały pominięte w tej tabeli.

Kwestie otwarte do weryfikacji prawnej

Estoński start 1 stycznia 2025 r. dla średnich podmiotów prywatnych przypada ponad rok po dacie z dyrektywy. Czy cztery państwa, które nigdy nie zapisały okresu przejściowego (Łotwa, Litwa, Malta, Portugalia), zamierzały wiązać obowiązkiem od daty wejścia w życie swoich ustaw, warto sprawdzić w wytycznych krajowych, zanim doradzi się średniemu pracodawcy w sprawie jego ekspozycji za okres od 2022 do 2023 r.

Kanały grupowe

Dyrektywa 2019/1937 nie mówi nic o prowadzeniu jednego kanału zgłoszeń dla całej grupy kapitałowej. To milczenie odczytano na dwa sposoby, a dla firmy międzynarodowej odpowiedź rozstrzyga, ile kanałów musi prowadzić.

Osiem państw członkowskich rozstrzygnęło tę kwestię wprost na korzyść grupy. Bułgaria dopuszcza kanał grupowy, ale tylko między prywatnymi podmiotami zobowiązanymi. Dania pozwala na rozwiązania koncernfælles, w których jedna spółka z grupy prowadzi jednostkę dla pozostałych. Estonia i Finlandia pozwalają podmiotom z grupy współdzielić kanał bez żadnego limitu wielkości, przy czym Finlandia rozciąga to samo traktowanie na zrzeszenia banków depozytowych i konglomeraty finansowe. Francja wprost dopuszcza procedurę obejmującą całą grupę. Polska dopuszcza ją bez limitu wielkości. Hiszpania ujmuje to jako politykę grupową obsługiwaną przez jednego pełnomocnika ds. sygnalistów. Irlandia dochodzi inną drogą do podobnego miejsca, ujmując rozwiązanie jako obowiązek zapewnienia dostępu obejmujący pracowników podmiotu, jego spółek zależnych i podmiotów powiązanych, a nie jako zgodę na centralizację.

Pozostałych dziewiętnaście państw milczy. Austria, Belgia, Chorwacja, Cypr, Czechy, Niemcy, Grecja, Węgry, Włochy, Łotwa, Litwa, Luksemburg, Malta, Holandia, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia i Szwecja pozostawiają pytanie o grupę bez odpowiedzi i w każdym z tych państw jedyną wyraźną ulgą jest zasada współdzielenia 50 do 249, outsourcing do podmiotu trzeciego lub jedno i drugie. To marny substytut. Spółka matka ze spółką zależną zatrudniającą 900 pracowników nie może skorzystać z przedziału, który kończy się na 249, a outsourcing przenosi kanał do usługodawcy, a nie do grupy. Słowenia dodatkowo zawęży pole, wymagając, aby powiernik był własnym pracownikiem podmiotu, co utrudnia zbudowanie naprawdę scentralizowanej funkcji grupowej. Słowacja dopuszcza takie rozwiązanie tylko po stronie publicznej, pozwalając organowi publicznemu prowadzić jeden kanał dla małych podmiotów, które założył, a grupy prywatne pozostawia bez regulacji. Austria i Niemcy mają ogólny przepis o wspólnej jednostce, na którym grupa może się w praktyce oprzeć, ale żadna z tych ustaw nie wymienia przypadku grupy.

Praktyczna konsekwencja jest taka, że grupa działająca, powiedzmy, w dwunastu państwach członkowskich nie może zakładać, że jeden kanał spełnia wymogi dwunastu ustaw. Siedem krajów go zaakceptuje, jeden akceptuje go jako obowiązek zapewnienia dostępu, a reszta ani go nie dopuszcza, ani nie zakazuje. Większość grupowych działów compliance prowadzi więc centralną platformę, wyznaczając zarazem lokalnego odbiorcę zgłoszeń w każdym kraju, a systemy dla sygnalistów są z reguły budowane tak, aby takie rozwiązanie obsługiwać.

Kraj	Kanał grupowy dyrektywa nie odnosi się do grup	Ograniczenia zezwolenia
 Bułgaria	Wprost dozwolony	Tylko prywatne podmioty zobowiązane
 Dania	Wprost dozwolony	Jednostkę może prowadzić spółka z grupy
 Estonia	Wprost dozwolony	Bez limitu wielkości
 Finlandia	Wprost dozwolony	Także zrzeszenia banków i konglomeraty
 Francja	Wprost dozwolony	Procedura dla całej grupy
 Hiszpania	Wprost dozwolony	Polityka grupowa, jeden pełnomocnik
 Irlandia	Ujęty jako obowiązek dostępu	Podmiot, spółki zależne i powiązane
 Polska	Wprost dozwolony	Bez limitu wielkości

Pozostałych dziewiętnaście państw członkowskich nie odnosi się do kanałów grupowych. W tych krajach jedynymi wyraźnymi rozwiązaniami są współdzielenie między podmiotami od 50 do 249 pracowników i outsourcing do podmiotu trzeciego.

Kwestie otwarte do weryfikacji prawnej

W dziewiętnastu państwach, które nie regulują tej kwestii, na gruncie samych ustaw pozostaje nierozstrzygnięte, czy spółka zależna zatrudniająca ponad 249 pracowników może wykonywać własny obowiązek prowadzenia kanału wewnętrznego przez kanał prowadzony przez spółkę matkę. Pierwszym miejscem do sprawdzenia są krajowe wytyczne nadzorcze, tam gdzie organ nadzoru istnieje. Słoweński wymóg, aby powiernik był własnym pracownikiem, oraz rozmaite krajowe reguły dotyczące tego, kto może przyjmować zgłoszenia, należy zweryfikować, zanim scentralizowany model grupowy zostanie wdrożony kraj po kraju.

Sekcja 2 - Kanały zgłoszeń i przebieg procesu

Kto może korzystać z wewnętrznego kanału

Dyrektywa wyznacza minimum, a górną granicę pozostawia otwartą. Podmiot musi udostępnić wewnętrzny kanał zgłoszeń własnym pracownikom; wszystko ponad to jest wyborem krajowym. Jedenaście państw członkowskich wybrało szerszy wariant i zapisało go w ustawie. Włochy, Hiszpania, Słowenia, Słowacja, Rumunia i Węgry otwierają przyjmowanie zgłoszeń dla dostawców, osób samozatrudnionych, wolontariuszy, stażystów, a w kilku przypadkach także dla kandydatów do pracy i byłych pracowników. Chorwacja idzie jeszcze szerzej, dopuszczając wszystkich w środowisku pracy, a Malta wymienia osiem kategorii, w tym kontrahentów, byłych pracowników i kandydatów. Francja wymienia pięć kategorii, w tym akcjonariuszy, członków organów i współkontrahentów. Polska lista jest wprost otwarta. Irlandia idzie najdalej w innym kierunku, rozszerzając dostęp na pracowników spółek zależnych i powiązanych oraz, na ile to możliwe, na agentów i dostawców grupy.

Na drugim biegunie znajdują się państwa, które pozostały przy minimum i powiedziały to wprost. Dania ogranicza przyjmowanie zgłoszeń do arbejdstagere, Luksemburg do własnych travailleurs (pozostałe kategorie są jedynie opcjonalne), Holandia do własnego personelu, Niemcy i Austria do własnego personelu oraz pracowników tymczasowych. Każde z tych rozwiązań jest zgodne z dyrektywą; to jej własna reguła, której nie rozszerzono. Praktyczna konsekwencja dla firmy międzynarodowej jest taka, że ten sam dostawca może dokonać zgłoszenia przez kanał podmiotu włoskiego i zostać odprawiony przez podmiot holenderski.

Cztery państwa członkowskie w ogóle pozostawiają tę kwestię bez odpowiedzi. Estonia nie określa kręgu osób uprawnionych do zgłaszania. Grecja reguluje, kto podlega ochronie, ale nigdzie nie wskazuje, kto może dokonać zgłoszenia. Bułgaria nie ma odrębnego przepisu o przyjmowaniu zgłoszeń i opiera się na swojej ogólnej liście osób chronionych, a Litwa nie ma żadnej listy uprawnionych i kieruje osoby spoza organizacji wprost do właściwego organu. Osobna grupa chroni daną kategorię, nie dopuszczając jej do kanału: Cypr i Szwecja chronią kandydatów do pracy, pozostawiając ich poza obowiązkiem przyjmowania zgłoszeń, a Austria chroni szerszy krąg osób, niż dopuszcza do kanału.

Państwo	Kto może korzystać z wewnętrznego kanału zgłoszeń dyrektywa wymaga objęcia jedynie własnych pracowników
 Austria	Własny personel i pracownicy tymczasowi
 Chorwacja	Wszyscy w środowisku pracy, w tym byli pracownicy i kandydaci
 Dania	Wyłącznie własni pracownicy
 Estonia	Brak regulacji
 Francja	Pięć kategorii, w tym akcjonariusze, organy spółki i współkontrahenci
 Grecja	Brak regulacji
 Hiszpania	Objęci także dostawcy, stażyści i kandydaci
 Holandia	Wyłącznie własny personel, szerszy dostęp opcjonalny
 Irlandia	Własni pracownicy oraz spółki zależne i powiązane, agenci i dostawcy grupy
 Litwa	Brak listy uprawnionych; osoby z zewnątrz zgłaszają do organu
 Luksemburg	Wyłącznie własni pracownicy, szerszy dostęp opcjonalny
 Malta	Osiem kategorii, w tym kontrahenci, byli pracownicy i kandydaci
 Polska	Otwarta lista osób w kontekście związanym z pracą
 Szwecja	Siedem wskazanych kategorii osób czynnych u danego podmiotu
 Węgry	Praktykanci, wolontariusze, personel kontrahentów i kandydaci
 Włochy	Dostawcy, osoby samozatrudnione, wolontariusze i akcjonariusze

Stonowana szarość oznacza stanowisko wspólne dla większości państw członkowskich; pogrubienie oznacza odstępstwo krajowe.

Zgłoszenia anonimowe

Anonimowość to najbardziej rozdrobniony wymiar całego porównania. Dyrektywa celowo pozostawiła ją prawu krajowemu, a wynikiem jest osiem niedających się pogodzić stanowisk. Tylko trzy państwa czynią przyjmowanie zgłoszeń anonimowych obowiązkowym: Hiszpania i Portugalia zarówno w wewnętrznym, jak i zewnętrznym kanale zgłoszeń oraz Belgia w sektorze prywatnym powyżej 250 pracowników, przy czym podmioty poniżej tego progu są zwolnione. Portugalia idzie dalej niż jakiekolwiek inne państwo i uznaje brak zagwarantowania takiego kanału za poważne wykroczenie administracyjne.

Dwanaście państw członkowskich dopuszcza zgłoszenia anonimowe, nie zobowiązując nikogo do ich przyjmowania, co jest zapisanym wprost stanowiskiem samej dyrektywy. Austria, Chorwacja, Czechy, Niemcy, Węgry, Irlandia, Litwa, Luksemburg, Polska, Rumunia, Słowacja i Słowenia należą do tej grupy, choć każde z innymi niuansami. Niemcy stanowią, że podmiot „powinien” rozpatrywać zgłoszenia anonimowe, ale nie ma obowiązku ich umożliwienia. Irlandia wymaga, aby podmiot, który je przyjmuje, opublikował warunki i przeprowadził pełną procedurę. Czechy formalnie je dopuszczają, choć ustawowy wzór zgłoszenia wymaga podania imienia, nazwiska i daty urodzenia. Słowenia pozwala, by zaupnik od razu odmówił przyjęcia zgłoszenia, a Węgry dopuszczają odstępstwo od postępowania wyjaśniającego, gdy zgłaszającego nie da się zidentyfikować.

Wykres 3. Stanowiska państw członkowskich wobec zgłoszeń anonimowych, według liczby państw. Źródło: ustawy krajowe, analiza WeMoral, lipiec 2026 r.

Pozostałe dwanaście państw trudniej pogrupować. Francja dopuszcza anonimowość co do zasady, ale czyni ją obowiązkową tylko w sektorze finansowym. Holandia uchwaliła przepis o zgłoszeniach anonimowych i nigdy nie wprowadziła go w życie. Cypr, Grecja i Włochy w ogóle nie regulują anonimowości, odnosząc się wyłącznie do przypadku zgłaszającego zidentyfikowanego później. Dania, Estonia i Szwecja w ogóle nie używają tego słowa. Finlandia dopuszcza zgłoszenia anonimowe wewnętrznie, podczas gdy jej organ zewnętrzny wprost odmawia ich przyjmowania, więc fiński sygnalista, który chce pozostać anonimowy, nie może eskalować sprawy. Trzy państwa zamykają drzwi: Bułgaria wyklucza postępowanie w sprawie zgłoszeń anonimowych i wymaga na formularzu imienia, nazwiska i podpisu, Łotwa nie przewiduje żadnej ścieżki anonimowej i zastępuje ją obowiązkową pseudonimizacją, a Malta wyłącza anonimowych zgłaszających spod ochrony, pozwalając jednak osobie odpowiedzialnej za zgłoszenia lub zewnętrznej Jednostce nadać zgłoszeniu bieg, jeśli tak zdecydują.

Kwestie otwarte do analizy prawnej

Dyrektywa chroni zgłaszającego, który dokonał zgłoszenia anonimowo i został później zidentyfikowany. Bułgaria i Łotwa zachowują tę ochronę mimo zamknięcia ścieżki anonimowej. Maltańskie zabezpieczenie dla później zidentyfikowanego zgłaszającego jest węższe i prawnicy powinni zbadać, czy sięga każdego przypadku objętego dyrektywą. Pokrewne pytanie będzie w drugiej stronie w Finlandii, gdzie wewnętrznie anonimowy zgłaszający trafia na organ zewnętrzny, który zgłoszenia nie przyjmie.

Pisemnie, ustnie, osobiście

Minimalny standard formy w dyrektywie ma trzy elementy: wewnętrzny kanał przyjmujący zgłoszenia pisemne lub ustne, zewnętrzny kanał przyjmujący obie formy i spotkanie osobiste na wniosek. Szesnaście państw członkowskich uczyniło przyjmowanie zgłoszeń pisemnych i ustnych obowiązkowym także wewnętrznie: Belgia, Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Czechy, Grecja, Węgry, Włochy, Łotwa, Luksemburg, Malta, Holandia, Portugalia, Rumunia, Hiszpania i Szwecja. Szwecja jest z nich najsurowsza, dokładając do obowiązku formy pisemnej i ustnej obowiązkowe spotkanie osobiste. Portugalia egzekwuje swoją regułę karą, traktując odmowę przyjęcia zgłoszenia ustnego lub nagranie wykonane bez zgody jako poważne wykroczenie.

Siedem państw członkowskich odczytuje zawarte w dyrektywie „pisemnie lub ustnie” jako rzeczywistą alternatywę, co czyni zgodnym z prawem wewnętrzny kanał wyłącznie pisemny. Do tej grupy należą Austria, Dania, Niemcy, Estonia, Finlandia, Irlandia i Polska; polska ustawa mówi, że zgłoszenia można dokonać „ustnie lub pisemnie”, zamiast wymagać obu form. Cztery kolejne państwa tworzą własne kategorie. Słowacja wymaga spotkania tylko tam, gdzie zgłoszenie w ogóle może zostać dokonane ustnie, a nagrywanie rozmów zastrzega dla organów publicznych. Francja czyni przyjmowanie zgłoszeń ustnych opcjonalnym wewnętrznie, a obowiązkowym tylko zewnętrznie, pozostawiając decyzję własnej procedurze podmiotu. Litwa deleguje procedurę ustną do rządowych aktów wykonawczych. Słowenia

czyni zgłoszenie ustne ustawową formą utrwalaną w nagraniu, oferuje numer telefonu jako alternatywę, nie wymóg, i nic nie mówi o spotkaniu osobistym.

Tam, gdzie prawo do spotkania istnieje, terminy się różnią. Hiszpania daje siedem dni, Austria, Czechy i Polska czternaście, Francja dwadzieścia dni roboczych. Kilka państw reguluje przebieg samego spotkania staranniej niż dostęp do niego: Łotwa prowadzi trzy odrębne reżimy utrwalania z etapem sprawdzenia, poprawienia i podpisania, Luksemburg i Malta stosują ten sam schemat weryfikacji, a Chorwacja, Finlandia, Szwecja i Litwa uzależniają nagrywanie od zgody zgłaszającego. Rumunia rozwiązuje problem zgody, kierując zgłoszenie z powrotem do formy pisemnej, gdy zgłaszający odmawia nagrania.

Państwo	Minimalna forma w kanale wewnętrznym dyrektywa dopuszcza formę pisemną lub ustną	Spotkanie osobiste na wniosek
 Austria	Pisemnie lub ustnie	W ciągu 14 dni
 Czechy	Pisemnie i ustnie, obie formy obowiązkowe	W ciągu 14 dni od wniosku
 Estonia	Pisemnie lub ustnie	Wewnętrznie nieuregulowane
 Francja	Pisemnie, ustnie według wyboru podmiotu	W ciągu 20 dni roboczych
 Hiszpania	Pisemnie i ustnie, obie formy obowiązkowe	W ciągu 7 dni
 Litwa	Określa rozporządzenie rządu	Brak regulacji
 Polska	Pisemnie lub ustnie	W ciągu 14 dni
 Portugalia	Pisemnie i ustnie, odmowa jest wykroczeniem	Na wniosek
 Słowacja	Ustnie tylko tam, gdzie forma ustna jest dopuszczona	Tam, gdzie dostępne jest zgłoszenie ustne
 Słowenia	Pisemnie i ustnie, z utrwaleniem	Brak regulacji
 Szwecja	Pisemnie i ustnie, obie formy obowiązkowe	Obowiązkowe
 Włochy	Pisemnie i ustnie, obie formy obowiązkowe	Na wniosek

Kwestie otwarte do analizy prawnej

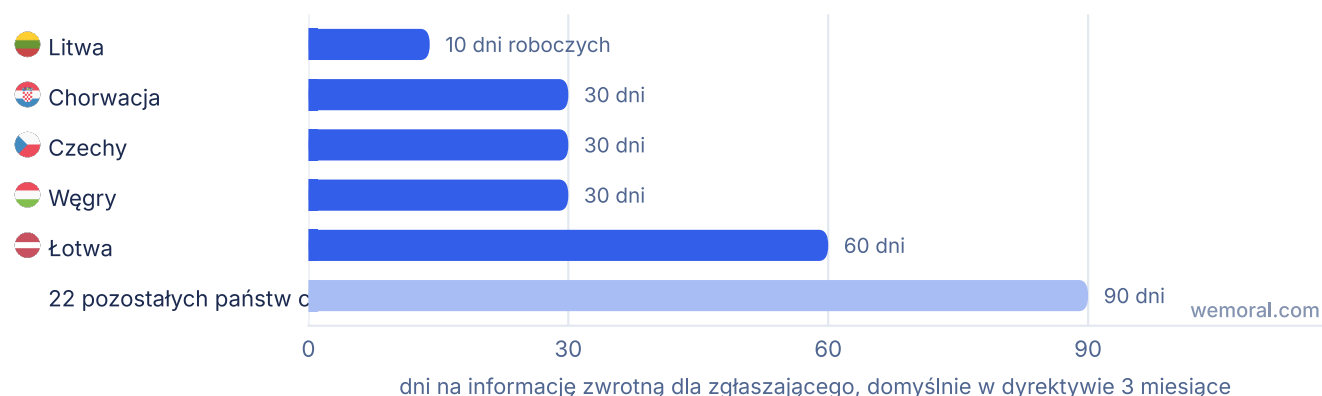
Estonia, Słowenia i Litwa nie zapisują obowiązku odbycia spotkania osobistego ze zgłaszającym, który o nie prosi. Estonia przewiduje spotkanie na ścieżce zewnętrznej, Słowenia traktuje zgłoszenie ustne jako utrwalaną formę ustawową bez odniesienia do spotkania osobistego, a Litwa pozostawia całą procedurę ustną aktom wykonawczym. Prawnicy powinni potwierdzić, czy prawo do spotkania istnieje w innym miejscu każdego z tych systemów krajowych, a także jak podmiot działający we wszystkich trzech państwach ma w międzyczasie ukształtować swoją procedurę wewnętrzną.

Terminy potwierdzenia przyjęcia i informacji zwrotnej

Potwierdzenie przyjęcia to jedyny element procesu, w którym UE zbliżyła się do prawdziwej jednolitości. Dwadzieścia sześć państw członkowskich potwierdza przyjęcie zgłoszenia wewnętrznego w ciągu siedmiu dni. Litwa jest szybsza, z terminem dwóch dni roboczych. Grecja liczy w dniach roboczych zamiast kalendarzowych, podobnie jak Francja, co w praktyce zamienia siedem dni w około dziewięć lub dziesięć. To cała skala różnic.

Terminy informacji zwrotnej różnią się znacznie bardziej. Trzymiesięczny standard utrzymuje się w większości państw, ale sześć odeszło od niego w różnych kierunkach. Chorwacja przyjmuje trzydzieści dni jako regułę z maksimum dziewięćdziesięciu. Czechy również zaczynają od trzydziestu dni, ale dopuszczają dwa przedłużenia do pułapu dziewięćdziesięciu dni. Węgry ustalają trzydzieści dni i zakazują przekraczania trzech miesięcy. Słowacja zachowuje dziewięćdziesiąt dni, ale liczy je od potwierdzenia przyjęcia, nie od wpływu, co daje podmiotowi dodatkowy tydzień. Łotwa liczy dwa miesiące od formalnej

decyzji o uznaniu zgłoszenia, która sama musi zapaść w trzy dni po potwierdzeniu przyjęcia. Litwa jest skrajnym przypadkiem z dziesięcioma dniami roboczymi, bez mechanizmu przedłużenia i bez żadnego górnego limitu.

Wykres 4. Liczba dni, jaką podmiot ma na przekazanie zgłaszającemu informacji zwrotnej o zgłoszeniu wewnętrznym, według państw członkowskich, z pułapami przedłużeń tam, gdzie ustawa je dopuszcza. Źródło: ustawy krajowe, analiza WeMoral, lipiec 2026 r.

Moment rozpoczęcia biegu terminu zmienia rzeczywisty termin tak samo mocno jak liczba dni. Bułgaria, Dania, Finlandia, Luksemburg, Rumunia i Szwecja liczą trzy miesiące od potwierdzenia przyjęcia lub od upływu siedmiodniowego okna na potwierdzenie, jeżeli go nie wysłano. Estonia, Portugalia i Słowenia liczą je od wpływu zgłoszenia, co daje krótszy termin. Hiszpania jako jedyna przyznaje proste wewnętrzne przedłużenie o kolejne trzy miesiące. Większość państw nie przyznaje wewnętrznie żadnego przedłużenia, rezerwując je dla ścieżki zewnętrznej, gdzie powszechnym pułapem jest sześć miesięcy. Irlandia dodaje obowiązek pomijany przez większość państw, wymagając dalszej informacji zwrotnej co trzy miesiące na wniosek zgłaszającego.

Państwo	Potwierdzenie przyjęcia dyrektywa wymaga 7 dni	Wewnętrzna informacja zwrotna dyrektywa wymaga 3 miesięcy
 Austria	7 dni	3 miesiące
 Belgia	7 dni	3 miesiące, do 9 w federalnym sektorze publicznym
 Bułgaria	7 dni	3 miesiące, bez przedłużenia
 Chorwacja	7 dni	30 dni, do 90
 Cypr	7 dni	3 miesiące
 Czechy	7 dni	30 dni, dwukrotnie przedłużane do 90
 Dania	7 dni	3 miesiące, bez przedłużenia
 Estonia	7 dni	3 miesiące od wpływu
 Finlandia	7 dni	3 miesiące, bez przedłużenia
 Francja	7 dni roboczych	3 miesiące, bez przedłużenia
 Grecja	7 dni roboczych	3 miesiące
 Hiszpania	7 dni	3 miesiące, plus kolejne 3 miesiące
 Holandia	7 dni	3 miesiące, bez przedłużenia
 Irlandia	7 dni	3 miesiące, potem na wniosek
 Litwa	2 dni robocze	10 dni roboczych, bez górnego limitu
 Łotwa	7 dni, decyzja w 3	2 miesiące od uznania zgłoszenia
 Luksemburg	7 dni	3 miesiące
 Malta	7 dni	3 miesiące, bez przedłużenia
 Niemcy	7 dni	3 miesiące
 Polska	7 dni	3 miesiące
 Portugalia	7 dni	3 miesiące od wpływu
 Rumunia	7 dni	3 miesiące
 Słowacja	7 dni	90 dni od potwierdzenia przyjęcia
 Słowenia	7 dni	3 miesiące od wpływu
 Szwecja	7 dni	3 miesiące, bez przedłużenia
 Węgry	7 dni	30 dni, nigdy ponad 3 miesiące
 Włochy	7 dni	3 miesiące

Stonowana szarość oznacza stanowisko wspólne dla większości państw członkowskich; pogrubienie oznacza odstępstwo krajowe.

Kwestie otwarte do analizy prawnej

Łotwa liczy dwa miesiące od formalnej decyzji o uznaniu zgłoszenia, nie od wpływu, więc łączny czas, zanim zgłaszający cokolwiek usłyszy, może przekroczyć trzy miesiące od dnia wpływu zgłoszenia. Słowacja liczy dziewięćdziesiąt dni od potwierdzenia przyjęcia, a po przekazaniu sprawy dalej nie wskazuje już żadnego terminu informacji zwrotnej poza „rozsądnym terminem”. Prawnicy powinni ocenić, czy któraś z tych konstrukcji utrzymuje zgłaszającego w granicach trzymiesięcznej gwarancji, a także czy litewskie dziesięć dni roboczych bez górnego limitu i bez przedłużenia jest wykonalne w sprawach złożonych.

Kto prowadzi kanał

Dyrektywa wymaga bezstronnej osoby lub działu i nie stawia żadnych wymogów kwalifikacyjnych. Sześć państw członkowskich uznało, że to za mało. Czechy wymagają imiennie wskazanej osoby fizycznej, która spełnia wymóg nieposzlakowanej opinii i przedstawia wyciąg z rejestru karnego. Niemcy wymagają wykazanych kompetencji zawodowych. Słowacja wymaga odborné predpoklady i dopuszcza wydawanie poleceń wyłącznie przez organ statutowy. Grecja utworzyła funkcję Y.P.P.A. z co najmniej roczną kadencją, podległością bezpośrednio pod szczyt organizacji i długą listą wyłączeń. Chorwacja wymaga povjerljiva osoba oraz zastępcy powoływanych na wniosek pracowników za pisemną zgodą powołanego. Słowenia wymaga, aby zaupnik był pracownikiem podmiotu, co wyklucza osobę zewnętrzną w pracy merytorycznej. Na drugim biegunie Estonia, Łotwa, Litwa, Luksemburg, Malta i Rumunia nie stawiają żadnych wewnętrznych wymogów kwalifikacyjnych ani wymogów niezależności, a Litwa wskazuje jedynie kierownika podmiotu.

Outsourcing dzieli mapę, co ma bezpośrednie skutki handlowe. Dyrektywa pozwala wyznaczonej stronie trzeciej prowadzić wewnętrzny kanał zgłoszeń. Mniej więcej połowa państw członkowskich przyjmuje to w pełni, kilka z warunkami: Dania pozwala prowadzić kanał także pracodawcy powiązanemu w ramach grupy, Węgry dopuszczają dedykowanego bejelentővédelmi ügyvéd lub organizację zewnętrzną, Szwecja pozwala dostawcy dokumentować i przechowywać materiały, a Irlandia stosuje wobec upoważnionej strony trzeciej swój pełny kodeks proceduralny. Pięć państw zawęża zakres do przyjmowania zgłoszeń. Francja, Polska, Portugalia i Słowenia pozwalają dostawcy przyjmować zgłoszenia, ale działania następne zostawiają wewnątrz organizacji, a Bułgaria zawęża to jeszcze bardziej do przyjmowania i rejestracji, wyłącznie dla podmiotów prywatnych. Ograniczenia w sektorze publicznym są jeszcze ostrzejsze: Grecja zakazuje outsourcingu w sektorze publicznym wprost, Włochy zakazują go podmiotom publicznym mającym pełnomocnika antykorupcyjnego, Węgry zakazują go organom państwowym i samorządom, Łotwa dopuszcza go tylko dla osób prawnych prawa prywatnego, a Hiszpania ogranicza go w sektorze publicznym. Słowacja pozwala zakontraktowanemu dostawcy zawsze przyjmować zgłoszenia i potwierdzać ich przyjęcie, ale prowadzić postępowanie wyjaśniające tylko dla pracodawców niepublicznych poniżej 250 pracowników. Malta, Litwa i Holandia nic o tym nie mówią, więc w tych trzech państwach kwestia pozostaje otwarta.

W sprawie przedstawicieli pracowników dyrektywa w całości odsyła do prawa krajowego, więc odpowiedź „brak obowiązku” jest ustaleniem, nie luką. Dziewiętnaście państw członkowskich nie nakłada żadnego obowiązku. Holandia jest najsilniejszym wyjątkiem w drugą stronę, wymagając zgody rady zakładowej, zanim procedura wewnętrzna może zostać przyjęta. Chorwacja daje radzie zakładowej, komisarzowi związkowemu lub dwudziestu procentom załogi prawo do zaproponowania osoby zaufania i do wymuszenia odwołania z tej funkcji. Belgia, Włochy, Francja, Polska i Hiszpania wymagają konsultacji, przy czym Polska jako jedyna wyznacza na nie termin od pięciu do dziesięciu dni plus dodatkowe siedmiodniowe vacatio. Cypr uzależnia konsultacje od innych przepisów krajowych. Szwecja jako jedyna pozwala, by układ zbiorowy zawarty na centralnym szczeblu związkowym odstąpił od całego rozdziału o kanale wewnętrznym.

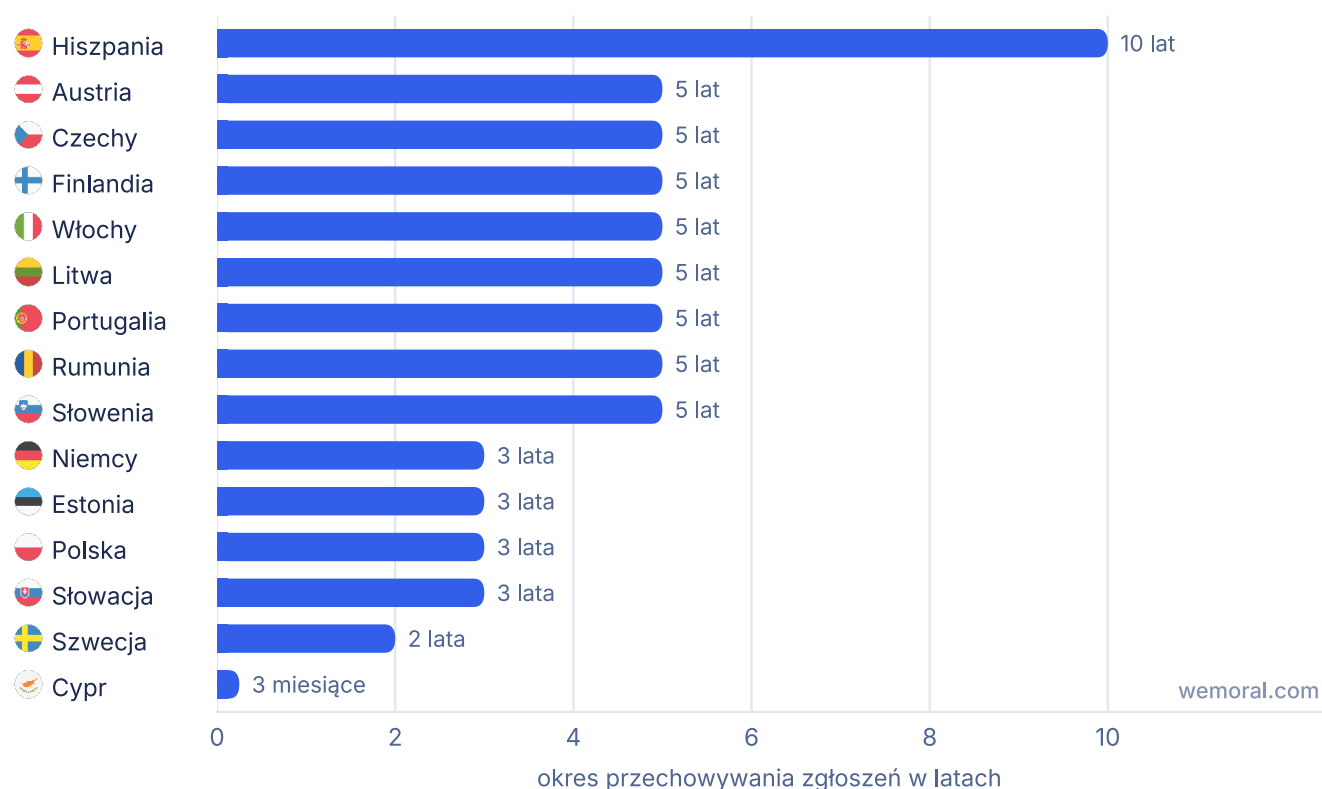
Kwestie otwarte do analizy prawnej

Dyrektywa przewiduje stronę trzecią obsługującą wewnętrzny kanał, a nie jedynie przyjmującą dla niego zgłoszenia. Francja, Polska, Portugalia, Słowenia i Bułgaria ograniczają rolę zewnętrznego dostawcy do przyjmowania zgłoszeń, a Bułgaria dodaje ograniczenie wyłącznie do sektora prywatnego. Prawnicy powinni rozważyć, czy reguła ograniczona do przyjmowania zgłoszeń jest dozwolonym zawężeniem tej opcji czy jej ograniczeniem, a także jak grupa korzystająca z jednego wspólnego dostawcy w kilku państwach członkowskich powinna ułożyć podział działań następnych.

Jak długo przechowywane są zgłoszenia

Dyrektywa nie ustala żadnego okresu przechowywania. Wymaga jedynie, by dane osobowe były przechowywane nie dłużej, niż jest to konieczne i proporcjonalne, a jedenaście państw członkowskich dokładnie na tym poprzestało. Bułgaria, Chorwacja, Dania, Francja, Grecja, Węgry, Irlandia, Luksemburg, Łotwa, Malta i Holandia nie wskazują żadnego okresu. To zgodne z dyrektywą, ale przenosi całą decyzję na podmiot, a w Bułgarii liczbę delegowano do rozporządzenia organu ochrony danych, które i tak trzeba czytać łącznie z wewnętrznym aktem każdego podmiotu.

Szesnaście państw członkowskich liczbę jednak ustaliło, a liczby te są od siebie odległe. Hiszpania ustala dziesięcioletni pułap i łączy go z regułą usunięcia po trzech miesiącach, gdy nie wszczęto postępowania wyjaśniającego. Osiem państw wybrało pięć lat: Austria, Czechy, Finlandia, Włochy, Litwa, Portugalia, Rumunia i Słowenia. Cztery wybrały trzy lata: Niemcy, Estonia, Polska i Słowacja. Szwecja ma najkrótszy stały okres, dwa lata od zamknięcia sprawy. Cypryjski okres jest jeszcze krótszy i stanowi osobną kategorię, nakazując usunięcie trzy miesiące po zamknięciu sprawy, z wydłużeniem do roku po zakończeniu ewentualnych postępowań. Belgia w ogóle nie daje jednej odpowiedzi: ustawa dla sektora prywatnego wiąże przechowywanie z czasem trwania stosunku pracy, federalny sektor publiczny i Bruksela ustalają dziesięć lat, Walonia pięć lat lub dziesięć przy postępowaniach, a Flandria stosuje archiwalne reguły selekcji bez stałego terminu.

Wykres 5. Okres przechowywania zgłoszeń i powiązanych danych osobowych wymagany w poszczególnych państwach członkowskich, w latach. Źródło: ustawy krajowe, analiza WeMoral, lipiec 2026 r.

Dwa państwa z tym samym pięcioletnim okresem mogą wymagać istotnie różnego przechowywania w zależności od tego, co uruchamia bieg terminu. Czechy, Finlandia i Słowacja liczą od wpływu lub doręczenia, więc okres zaczyna biec, zanim ktokolwiek cokolwiek zbadał. Estonia liczy od informacji zwrotnej. Włochy, Szwecja i Słowenia liczą od zamknięcia sprawy lub ostatecznego rozstrzygnięcia. Austria liczy od ostatniej operacji przetwarzania, co może uruchamiać bieg terminu od nowa. Litwa liczy pięć lat od ostatniej decyzji i pozwala organowi ten okres przedłużyć. Polska liczy trzy lata od końca roku

kalendarzowego, w którym zakończono działania następcze. Portugalia i Litwa ustalają swoje okresy jako minima, nie pułapy, więc podmiot wybierający jedną globalną regułę przechowywania musi jednocześnie spełnić najdłuższe minimum i najkrótszy pułap. Hiszpańskie dziesięć lat to pułap, a cypryjskie trzy miesiące to niemal nakaz usunięcia, więc organizacja działająca w obu państwach potrzebuje dwóch osobnych polityk przechowywania dla tej samej kategorii dokumentacji.

Państwo	Okres przechowywania dyrektywa nie ustala stałego okresu	Początek biegu terminu
 Austria	5 lat	Ostatnia operacja przetwarzania
 Belgia	Zależnie od aktu prawnego	Stosunek pracy, zamknięcie sprawy lub reguły archiwalne
 Cypr	3 miesiące	Zamknięcie sprawy, 1 rok po postępowaniach
 Czechy	5 lat	Wpływ zgłoszenia
 Dania	Brak regulacji	Brak regulacji
 Estonia	3 lata	Informacja zwrotna
 Finlandia	5 lat	Wpływ zgłoszenia
 Hiszpania	10 lat, pułap	Nieokreślony, 3 miesiące bez postępowania wyjaśniającego
 Litwa	Minimum 5 lat	Ostatnia decyzja
 Łotwa	Brak regulacji	Brak regulacji
 Niemcy	3 lata	Zamknięcie sprawy, z możliwością przedłużenia
 Polska	3 lata	Koniec roku po działaniach następnych
 Portugalia	Minimum 5 lat	Nieokreślony, plus toczące się postępowania
 Rumunia	5 lat	Rejestracja w przypadku organów
 Słowacja	3 lata	Doręczenie
 Słowenia	5 lat	Zakończenie procedury
 Szwecja	2 lata	Zamknięcie sprawy
 Włochy	5 lat	Ostateczne rozstrzygnięcie

Stonowana szarość oznacza stanowisko wspólne dla większości państw członkowskich; pogrubienie oznacza odstępstwo krajowe. Jedenaście państw członkowskich nie wskazuje żadnego okresu. Pełne przypisy ustawowe w sekcji [Bibliografia, p. 46](#).

Sekcja 3 - Ochrona i środki prawne

Co można zgłaszać

Dyrektywa chroni zgłoszenia dotyczące naruszeń prawa UE w zamkniętym wykazie dziedzin. Niemal nikt nie poprzestał na przeniesieniu tego wykazu do prawa krajowego. Tylko Estonia i Grecja pozostawiły zakres przedmiotowy dyrektywy nienaruszony, przy czym Estonia dołączyła później unijne środki ograniczające. Wszędzie indziej przedmiot zgłoszenia poszerzono, czasem umiarkowanie, a czasem do tego stopnia, że związek z prawem UE zanika całkowicie.

Najszerze przesłanki to rozwiązania czysto krajowe. Słowenia chroni zgłoszenie dotyczące naruszenia dowolnego obowiązującego w kraju przepisu. Holandia chroni zgłoszenie dotyczące dowolnej „maatschappelijke misstand”, czyli nadużycia o charakterze społecznym, bez wymogu jakiegokolwiek związku z prawem UE. Francja obejmuje każde przestępstwo, wykroczenie lub naruszenie interesu ogólnego. Luksemburg obejmuje każdy czyn bezprawny lub udaremniający cel prawa krajowego bądź unijnego. Maltańska osiemnastoczęłowa definicja „niewłaściwej praktyki” zaczyna się od naruszenia dowolnego obowiązku prawnego, przez co wyliczenie jest tylko ozdobą. Łotwa dodaje naruszenia norm etycznych i zawodowych, a Litwa czyni to samo w odniesieniu do rażących naruszeń etyki zawodowej. Przesłanka słowacka obejmuje każde zachowanie „szkodliwe dla społeczeństwa”.

Druga grupa rozszerzyła wykaz raczej przez dodanie kategorii niż przez otwartą przesłankę. Czechy obejmują każde przestępstwo oraz wykroczenia administracyjne zagrożone karą od 100 000 CZK wzwyż, a do tego czternaście dziedzin, w tym podatek dochodowy od osób prawnych. Niemcy obejmują wszystkie przestępstwa oraz dwadzieścia dziedzin i akt o rynkach cyfrowych. Bułgaria dodaje każdy czyn podlegający ściganiu, prawo pracy, prawo służby cywilnej i należności publiczne. Chorwacka nowelizacja z 2025 r. dodała cztery tytuły kodeksu karnego obejmujące gospodarkę, obowiązki służbowe, sprzeniewierzenie i przekupstwo przedstawicieli. Portugalia dodała przestępczość z użyciem przemocy i wysoce zorganizowaną, Finlandia dodała konkurencję, opodatkowanie osób prawnych, pomoc państwa i zarządzanie finansami UE, a Hiszpania dodała każde poważne lub bardzo poważne naruszenie administracyjne.

Państwo	Czego może dotyczyć zgłoszenie podlegające ochronie dyrektywa obejmuje naruszenia prawa UE w wymienionych dziedzinach	Ograniczenie rozszerzenia
 Estonia	Tylko dziedziny prawa UE, w liczbie 13	Unijne środki ograniczające dodane w 2025 r.
 Grecja	Tylko dziedziny prawa UE	Brak rozszerzenia krajowego
 Polska	17 obszarów, wykaz zamknięty	Prawo pracy wyłączone
 Holandia	Każde nadużycie o charakterze społecznym	Bez wymogu związku z prawem UE
 Słowenia	Naruszenie dowolnego obowiązującego przepisu	Dwa lata od zakończenia naruszenia
 Francja	Przestępstwo, wykroczenie lub naruszenie interesu ogólnego	Brak wskazania
 Luksemburg	Każdy czyn bezprawny lub udaremniający cel prawa	Notariusze i huissiers wyłączeni
 Malta	Każde naruszenie obowiązku prawnego	Zastrzeżenie de minimis
 Czechy	Każde przestępstwo oraz 14 dziedzin	Wykroczenia administracyjne od 100 000 CZK
 Cypr	Każde przestępstwo lub obowiązek prawny	Szerszy reżim chroni węższy krąg osób
 Bułgaria	Każdy czyn podlegający ściganiu oraz prawo pracy	Dwuletni termin zawity biegnący od naruszenia
 Węgry	Zgłosić można każdy czyn bezprawny	Ochrona ograniczona do wykazu prawa UE

Dwa państwa rozdzieliły tę kwestię w sposób, który zaskakuje pracodawców. Węgry pozwalają każdemu zgłosić dowolny czyn bezprawny, lecz przyznają ochronę tylko wtedy, gdy zgłoszenie mieści się w samym wykazie dyrektywy oraz w unijnych środkach ograniczających, wobec czego obowiązek przyjęcia zgłoszenia i obowiązek zapewnienia ochrony nie mają tego samego zakresu. Cypr prowadzi dwa reżimy obok siebie, reżim dyrektywy w części II oraz znacznie szerszy reżim krajowy w części III, gdzie przedmiotem jest każde przestępstwo, obowiązek prawny, kwestia bezpieczeństwa, zdrowia lub środowiska, ale krąg osób chronionych zwięża się do pracowników i osób samozatrudnionych. Bułgaria i Słowenia dołączają dwuletni termin końcowy liczony od samego naruszenia, co jest ograniczeniem, którego na przedmiot zgłoszenia nie nakłada żadne inne państwo członkowskie.

Kto jest chroniony

W zakresie podmiotowym transpozycji są bardziej zbieżne niż gdziekolwiek indziej w tym raporcie. Wszystkie dwadzieścia siedem państw chroni zgłaszających spoza własnej listy płac oraz rozciąga ochronę na osoby pomagające i na osoby oraz podmioty powiązane ze zgłaszającym. Zawarta w dyrektywie formuła kontekstu związanego z pracą przetrwała w dużej mierze nienaruszona, a warianty krajowe to głównie uzupełnienia.

Uzupełnienia znacznie się różnią. Dania wymienia osiem kategorii, w tym wolontariuszy i kandydatów do pracy, Polska trzynaście, Szwecja dziewięć, Irlandia dziesięć. Estonia chroni osoby otrzymujące stypendia sportowe i wprost chroni operatora kanału zgłoszeń, wyłączając jednocześnie osoby pozbawione wolności. Grecja wymienia osoby pracujące w domu i członków organu nadzorczego niepełniących funkcji wykonawczych. Słowenia obejmuje pracujących studentów, oferentów, osoby pełniące funkcje i personel dostawców. Rumunia i Słowacja obejmują wolontariuszy, stażystów, kandydatów i byłych pracowników. Belgijska federalna ustawa dla sektora publicznego dodaje osoby współpracujące przy postępowaniu wyjaśniającym i ich pełnomocników.

Kilka państw rozstrzygnęło kwestię, którą dyrektywa pozostawiła otwartą, mianowicie czy osobą pomagającą lub podmiotem powiązanym może być osoba prawna. Czechy chronią osoby prawne i fundusze powiernicze, Węgry chronią podmioty prawne należące do zgłaszającego, Polska, Holandia i Szwecja pozwalają, by osobą pomagającą lub osobą trzecią była osoba prawna, Łotwa dopuszcza, by osoba powiązana była osobą prawną, a Francja dopuszcza to, lecz tylko w przypadku organizacji nienastawionych na zysk. Bułgarska przesłanka dotycząca osób pomagających mówi o „osobach”, nie ograniczając ich do osób fizycznych. Włochy i Hiszpania wprost chronią podmioty powiązane.

Na tle tego konsensusu wyróżnia się sześć zawężeń. Waloński dekret o samorządzie lokalnym w Belgii usuwa kontrahentów, dostawców, akcjonariuszy i kandydatów do pracy z listy osób chronionych, którą zawiera jego federalny odpowiednik, przez co ochrona belgijskiego zgłaszającego zależy od tego, który z ośmiu aktów w tym kraju znajduje zastosowanie. Fińska lista sześciu kategorii nie zawiera pozycji dla personelu kontrahentów. Łotwa w ogóle nie wymienia byłych pracowników, a Szwecja chroni osoby pomagające tylko wtedy, gdy pracują one w organizacji samego zgłaszającego. Malta zawiesza całą ustawę wobec służb mundurowych, a Cypr ogranicza swój szerszy reżim z części III do pracowników i osób samozatrudnionych, rozciągając go jednocześnie na krewnych do czwartego stopnia.

Motyw, dobra wiara i nagrody

Reguła dyrektywy jest taka, że zgłaszający musi mieć uzasadnione przekonanie w chwili dokonywania zgłoszenia, a jego motyw jest bez znaczenia. Włochy mówią to wprost, a większość państw stosuje ten standard bez dodatkowych uwag. Grecja definiuje to przekonanie obiektywnie, przez pryzmat tego, co wiedziałaby porównywalna osoba na tym samym stanowisku. Słowenia wyraźnie zaznacza, że kryterium jest uzasadnione przekonanie, a konkretnie nie dobra wiara. Słowacja domniemywa dobrą wiarę do czasu jej obalenia i definiuje ją obiektywnie. Ochrona na Malcie utrzymuje się mimo szczerego błędu i mimo niedoskonałej procedury.

Cztery państwa ustawiły poprzeczkę wyżej. Francja wymaga dobrej wiary i dodaje wyraźny warunek, że zgłaszający nie otrzymał bezpośredniej korzyści finansowej. Portugalia wymaga dobrej wiary i poważnych podstaw, czyli podwójnego warunku, a zgłoszenie fałszywych informacji traktuje jako bardzo poważne przestępstwo. Waloński dekret o samorządzie lokalnym w Belgii wymaga dobrej wiary i uznaje zgłoszenie dokonane w złej wierze za bezwzględnie niedopuszczalne, inaczej niż belgijskie ustawy federalne, które stosują kryterium uzasadnionego przekonania. Litwa wymaga uzasadnionego przekonania oraz celu w interesie publicznym i pozwala odebrać zgłaszającemu jego status za umyślne podanie nieprawdy. Łotwa wymaga subiektywnego przekonania popartego uzasadnionym podejrzeniem i dołącza dwie przesłanki wyłączające.

Pozostaje kwestia pieniędzy, w której rozbieżność jest najostrzejsza i biegnie w obie strony. Irlandia obniża odszkodowanie zgłaszającego nawet o 25 procent, gdy motyw był mieszany. Słowacja prowadzi nagrodę państwową sięgającą pięćdziesięciokrotności płacy minimalnej. Litwa idzie najdalej ze wszystkich, przyznając ustawowe prawo do wynagrodzenia i nieograniczoną premię za wartościowe informacje, lecz całkowicie wyłącza środek ochronny za działania odwetowe, gdy nagroda została wypłacona. Cypr o połowę skraca kary sprawcom przestępstw korupcyjnych, którzy podejmują współpracę. Większość pozostałych państw, w tym Hiszpania, Niemcy, Włochy, Holandia, Polska, Łotwa, Luksemburg, Malta i Szwecja, w ogóle nie wspomina o nagrodzie.

Państwo	Kryterium, które musi spełnić zgłaszający uzasadnione przekonanie, motyw bez znaczenia	Nagroda
 Włochy	Uzasadnione przekonanie, motyw wprost bez znaczenia	Brak
 Grecja	Uzasadnione przekonanie, oceniane obiektywnie	Brak
 Słowenia	Uzasadnione przekonanie, wprost nie dobra wiara	Brak
 Francja	Dobra wiara	Wykluczona, brak bezpośredniej korzyści finansowej
 Portugalia	Dobra wiara i poważne podstawy	Brak
 Słowacja	Dobra wiara, domniemywana do czasu obalenia	Nagroda państwowa do 50-krotności płacy minimalnej
 Litwa	Uzasadnione przekonanie i cel w interesie publicznym	Ustawowe prawo do wynagrodzenia, bez górnej granicy
 Irlandia	Motyw nie jest warunkiem	Odszkodowanie obniżone do 25% przy motywie mieszanym
 Łotwa	Przekonanie i uzasadnione podejrzenie, 2 przesłanki wyłączające	Brak

Pracodawca prowadzący jeden kanał w kilku państwach członkowskich nie może stosować jednego kryterium dopuszczalności wobec wszystkich wpływających zgłoszeń. To samo zgłoszenie o identycznej treści jest niedopuszczalne w Walonii, jeśli wniesiono je w złej wierze, chronione w Słowenii niezależnie od motywu, a na Słowacji warto do pięćdziesięciokrotności płacy minimalnej. W Irlandii mieszany motyw odejmuje 25 procent od tego, co zgłaszający później odzyska.

Wyjście na zewnątrz, bezpośrednie zgłoszenie zewnętrzne i ujawnienie publiczne

Dyrektywa daje zgłaszającemu swobodny wybór między kanałem wewnętrznym a zewnętrznym. Dwadzieścia jeden państw członkowskich przeniosło ten wybór do prawa krajowego bez zastrzeżeń. Bułgaria wyraża „pierwszeństwo” kanału wewnętrznego, które nie ma rangi warunku i pozostawia swobodę wyboru kanału, a Rumunia wprost zapisuje swobodny wybór, wymieniając rozważane okoliczności jedynie jako wskazówki. Chorwacka nowelizacja z 2025 r. idzie dalej i stawia policję oraz prokuratora państwowego na równi z wyznaczonym organem zewnętrznym. Czechy dopuszczają zgłoszenie do dowolnego innego właściwego organu, a Cypr umarza każde toczące się postępowanie wewnętrzne z chwilą, gdy zgłaszający wychodzi na zewnątrz.

Sześć państw członkowskich uzależniło drogę zewnętrzną od warunków. Ma to skutki wykraczające poza samą procedurę, ponieważ artykuł 6 ust. 1 lit. b) wiąże samą ochronę ze zgodnym z prawem zgłoszeniem zewnętrznym. Finlandia czyni pierwszeństwo kanału wewnętrznego warunkiem ochrony, z czterema wyjątkami, choć zgłoszenia do organów UE pozostają bezwarunkowe. Włochy wymieniają cztery podstawy, Słowenia trzy, a Litwa siedem, przy czym przecina je odrębny obowiązek zgłoszenia zewnętrznego, gdy fakty wykazują znamiona czynu zabronionego. Portugalia ustanawia pięć przesłanek, z których jedna określona jest liczbowo jako przestępstwo zagrożone karą powyżej 50 000 EUR, choć ochrona utrzymuje się mimo niezawinionego naruszenia kolejności. Malta wymaga, by zgłoszenie wewnętrzne zostało dokonane lub podjęto jego próbę, chyba że zachodzi jedna z pięciu przesłanek, z zastrzeżeniem testu rozsądnosci. Irlandia jest bezwarunkowa wobec osoby wskazanej lub Komisarza ds. Ujawnień Chronionych, ale warunkowa w przypadku drogi ministerialnej.

Ujawnienie publiczne rozchodzi się jeszcze bardziej. Większość państw prowadzi dwie drogi z dyrektywy, nieudaną eskalację lub bezpośrednie zagrożenie. Dania, Austria, Estonia, Łotwa, Hiszpania, Szwecja i Włochy dołączają trzy lub cztery warunki. Łotwa wymaga między innymi, by w ciągu dwóch miesięcy nie nadeszła informacja o postępach, a pierwsza droga w Estonii wymaga jedynie kanału zewnętrznego, bez jakiegokolwiek okresu oczekiwania. Litwa jest najwęższa w UE: ujawnienie publiczne jest chronione tylko w razie pilnego zagrożenia życia, zdrowia lub środowiska, a zgłaszający, który wybiera tę drogę, traci ochronę poufności i tajemnicy, jaką ustawa zapewnia w pozostałych przypadkach. Portugalia jest jeszcze bardziej dosadna, umieszczając media poza chronionymi drogami, tak że zwrócenie się do dziennikarza pozbawia ochrony.

Państwo	Prawo do zgłoszenia wprost do organu bezwzględnie na gruncie dyrektywy	Warunki
 Finlandia	Najpierw kanał wewnętrzny	4 wyjątki, organy UE bezwarunkowo
 Włochy	Warunkowe	4 wymienione podstawy
 Słowenia	Warunkowe	Brak kanału, nieskuteczne rozpatrzenie lub ryzyko odwetu
 Portugalia	Warunkowe	5 przesłanek, jedna przy przestępstwie zagrożonym karą powyżej 50 000 EUR
 Malta	Najpierw wewnętrzne, dokonane lub próba	5 podstaw oraz test rozsądnosci
 Litwa	Warunkowe	7 podstaw oraz obowiązek zgłoszenia podejrzenia przestępstwa
 Irlandia	Swobodne do osoby wskazanej	Droga ministerialna jest warunkowa
 Belgia	Swobodne na szczeblu federalnym, ograniczone regionalnie	Dekret flamandzki najpierw wewnętrzne, waloński 3 podstawy
 Bułgaria	Swobodny wybór dowolnego kanału	Kanał wewnętrzny wskazany jako pierwszeństwo, nie warunek
 Rumunia	Swobodny wybór, wprost	Wymienione okoliczności to wskazówki

Wyłączenia dotyczące prasy również się rozchodzą, choć mniej widocznie. Cypr, Hiszpania, Malta, Słowenia, Polska i Węgry wyłączają prasę, ale nie wszystkie wyłączają to samo. Węgierskie prawo prasowe całkowicie wypiera ustawę o sygnalistach, wyłączenie słoweńskie ustępuje tam, gdzie własna ustawa jest korzystniejsza, a Cypr pozostawia niewyłączoną szcztątkową odpowiedzialność cywilną. Szwecja prowadzi konstytucyjną meddelarfrihet równoległe z ustawą, co daje zgłaszającemu z sektora publicznego drogę, nad którą ustawa nie panuje. Włochy zachowują tajemnicę dziennikarską co do źródła, a Rumunia wymienia prasę, związki zawodowe, organizacje pozarządowe i komisje parlamentarne wśród kanałów otwartych dla zgłaszającego.

Pytania otwarte do analizy prawnej

Artykuł 10 dyrektywy daje zgłaszającemu prawo do zgłoszenia zewnętrznego bez uprzedniego zgłoszenia wewnętrznego, a artykuł 6 ust. 1 lit. b) uzależnia ochronę od zgłoszenia dokonanego zgodnie z artykułem 10. Sześć państw członkowskich uzależnia to prawo lub tę ochronę od pierwszeństwa kanału wewnętrznego albo od wymienionych podstaw: Portugalia, Włochy, Słowenia, Litwa, Finlandia i Malta. Osoby dokonujące analizy powinny rozważyć, czy krajowe przesłanki można odczytać jako wskazówki proceduralne zgodne z artykułem 10, czy też działają one jako materialne warunki wstępne ochrony. Słoweński dwuletni termin zawity na zgłoszenia zewnętrzne oraz litewski obowiązek zgłoszenia zewnętrznego przy podejrzeniu przestępstwa stawiają to samo pytanie z przeciwnych kierunków.

Wyłączenie odpowiedzialności zgłaszającego

Wyłączenie odpowiedzialności w dyrektywie ma dwa człony. Zgłaszający nie ponosi odpowiedzialności za samo zgłoszenie ani odpowiedzialności za uzyskanie informacji lub dostęp do niej, chyba że samo jej uzyskanie stanowiło odrębne przestępstwo. Większość państw członkowskich przeniosła oba człony. Estonia, Chorwacja, Rumunia, Słowenia, belgijska federalna ustawa dla sektora publicznego i Czechy wprost uznają ujawnienie tajemnicy przedsiębiorstwa za zgodne z prawem, a Finlandia osiąga ten sam skutek przez swoją ustawę o tajemnicy przedsiębiorstwa. Luksemburg wymienia pięć tytułów zgłoszenia podlegającego ochronie, w tym prawo autorskie i tajemnicę przedsiębiorstwa.

Grecja poszła najdalej. Jej ustawa wyłącza wszelką odpowiedzialność, wprost obejmując pomówienie o charakterze zniesławiającym oraz roszczenia z zakresu własności intelektualnej i zawiesza postępowania wszczęte przeciwko zgłaszającemu. Francja wyłącza odpowiedzialność za zabranie dokumentów na gruncie kodeksu karnego, co jest najjaśniejszą odpowiedzią, jakiej udziela którekolwiek państwo członkowskie na pytanie, czy zgłaszający może wyjść z dowodami. Malta wyłącza stosowanie ograniczeń umownych i opartych na przysiędze oraz obejmuje także odpowiedzialność dyscyplinarną. Litwa całkowicie znosi odpowiedzialność administracyjną i czyni odpowiedzialność karną uznaniową, lecz tylko w przypadku drobnych przestępstw, a odmawia tego środka recydywistom i organizatorom. Wyłączenie odpowiedzialności na Łotwie jest na tyle szerokie, że obejmuje informacje niejawne poniżej rangi tajemnicy państwowej, i rozciąga się na krewnych zgłaszającego.

Na drugim biegunie kilka państw pozostawiło człon dotyczący uzyskania informacji bez odpowiedzi. Austria wyłącza odpowiedzialność za uzasadnione zgłoszenie, ale nic nie mówi o uzyskaniu informacji. Łotwa, Irlandia i Litwa również o tym milczą. Dania nic nie mówi o tajemnicy przedsiębiorstwa, a Szwecja idzie w drugą stronę i wprost stwierdza, że jej wyłączenie odpowiedzialności za naruszenie poufności nie daje prawa do przekazania dokumentów, przy czym w całej ustawie nie ma żadnego przepisu o tajemnicy przedsiębiorstwa. Słowacja przyznaje coś zupełnie innego, ochronę poufności z dziewięcioma wyłączeniami zamiast wyłączenia odpowiedzialności, a jej ustawa milczy zarówno o odpowiedzialności za zgłoszenie, jak i o uzyskaniu informacji oraz o dokumentach.

Wyłączenie odpowiedzialności jest też miejscem, w którym kilka państw kupuje współpracę od osób, które brały udział w nadużyciu. Cypr o połowę skraca kary sprawcom przestępstw korupcyjnych, którzy podejmują współpracę, Grecja przyznaje łagodniejsze traktowanie uczestnikom przestępstw korupcyjnych, Hiszpania przyznaje łagodniejsze traktowanie uczestnikom, a Malta obniża karę sprawcy o jeden lub dwa stopnie i dopuszcza zwolnienie udzielane przez Prokuratora Generalnego. Irlandia nie daje żadnego powództwa cywilnego poza sprawami o zniesławienie, gdzie zamiast tego stosuje się przywilej ograniczony, i przewiduje możliwość obrony w postępowaniach karnych z tytułu ujawnienia.

Środki prawne wobec działań odwetowych

Każde państwo członkowskie zakazuje działań odwetowych. W tym, co zgłaszający dotknięty odwetem może faktycznie odzyskać, dwadzieścia siedem ustaw rozchodzi się najostrzej. Cypr i Włochy stoją na jednym biegunie, uznając akt odwetowy za nieważny i nakazując przywrócenie do pracy na wniosek zgłaszającego. Estonia i Holandia stoją na drugim, bez jakiegokolwiek środka cywilnego. Estonia zakazuje działań odwetowych i karze je grzywną, ale nie dołącza ani nieważności, ani przywrócenia do pracy, ani odszkodowania, ani żadnego środka wsparcia, przez co pieniądze płyną do państwa, a do zgłaszającego nie trafia nic. Holandia nie określa żadnego środka i uchyliła przepis swojego kodeksu cywilnego, który wcześniej taki środek zapewniał.

Między tymi biegunami mieszczą się cztery szerokie modele. Państwa stosujące nieważność traktują zwolnienie lub degradację tak, jakby nigdy nie nastąpiły: Cypr, Włochy, Grecja, Francja, Rumunia, Słowacja

oraz, wyłącznie w odniesieniu do aktów administracyjnych, Hiszpania. Dania uchyla zwolnienie i przywraca zatrudnienie, chyba że byłoby to oczywiście nierozsądne. Luksemburg jest przypadkiem częściowym, unieważniając tylko dziewięć z czternastu wymienionych rodzajów odwetu i dając zgłaszającemu piętnaście dni od zawiadomienia na podjęcie działania. Państwa stosujące odszkodowanie wypłacają pieniądze i pozostawiają akt odwetowy w mocy, a jest to grupa najliczniejsza. Trzeci model ogranicza tę kwotę ustawową dolną lub górną granicą. Czwarty tworzą Czechy i Węgry, przyznając wyłącznie środek deklaratoryjny lub o charakterze niemajątkowym. Czechy oferują odpowiednie zadośćuczynienie za szkodę niemajątkową i nic poza tym. Węgry ustalają jedynie, że dany środek był bezprawny, nawet gdyby w innym wypadku był zgodny z prawem, i pozostawiają zgłaszającego z ogólnymi środkami prawa pracy.

Górne granice zasługują na więcej uwagi, niż zwykle się im poświęca. Irlandia ogranicza odszkodowanie do wynagrodzenia za 260 tygodni lub do 15 000 EUR, gdy zgłaszający nie pobierał wynagrodzenia, a następnie dopuszcza dalsze obniżenie nawet o 25 procent przy motywie mieszanym. Szwecja ogranicza stratę po ustaniu zatrudnienia do wynagrodzenia za 16 do 32 miesięcy w zależności od stażu pracy. Belgia ustala przedział od 18 do 26 tygodni wynagrodzenia. Litwa ogranicza odszkodowanie do pięćdziesięciu podstawowych świadczeń socjalnych, około 3 700 EUR, co jest najniższą górną granicą w UE, a całe odszkodowanie przepada, jeśli wypłacono nagrodę. Polska prowadzi jedyną znaczącą dolną granicę, jednokrotność przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Chorwacja wyróżnia się procedurą, a nie wysokością, znosząc opłaty, przyznając zabezpieczenie w ciągu ośmiu dni, nakazując publikację wyroku w mediach oraz nakładając sądowe terminy: piętnaście dni na odpowiedź, trzydzieści dni na rozprawę, sześć miesięcy na pierwszą instancję i trzydzieści dni na apelację. Słowenia na gruncie swojej ustawy nie wypłaca żadnego odszkodowania, ale utrzymuje zgłaszającemu zasiłek dla bezrobotnych do prawomocnego wyroku, który zwraca strona przegrywająca, wraz z ustawowym wsparciem psychologicznym.

Państwo	Czy akt odwetowy jest nieważny dyrektywa wymaga środków prawnych, nie nieważności	Przywrócenie do pracy	Środki pieniężne pełne odszkodowanie za poniesioną szkodę
 Austria	Tak, 9 wymienionych środków	Przywrócenie na stanowisko	Odszkodowanie, w tym niemajątkowe
 Belgia	Nieokreślone poza ustawami federalnymi	Prawo do ponownego zatrudnienia przez 12 miesięcy	Od 18 do 26 tygodni wynagrodzenia
 Bułgaria	Brak	Brak	Odszkodowanie oraz wiążący nakaz zaprzestania
 Chorwacja	Tak, akty są nieważne	Zakaz sądowy i orzeczenie ustalające	Odszkodowanie, bez dolnej ani górnej granicy
 Cypr	Tak	Tak, na wniosek	Pełna strata, zadośćuczynienie, odsetki
 Czechy	Brak	Brak	Wyłącznie zadośćuczynienie niemajątkowe
 Dania	Zwolnienie uchylone	Tak, chyba że oczywiście nierozsądne	Odszkodowanie, bez dolnej ani górnej granicy
 Estonia	Brak	Brak	Brak
 Finlandia	Brak	Brak	Odszkodowanie, naprawienie szkody tylko przy umyślności
 Francja	Tak	Nieokreślone	Koszty, środki utrzymania, zasilenie konta szkoleniowego
 Grecja	Tak, zwolnienie nieważne w każdym przypadku	Przywrócenie tam, gdzie to możliwe	Pełne odszkodowanie, bez dolnej ani górnej granicy
 Hiszpania	Wyłącznie akty administracyjne	Nieokreślone	Odszkodowanie
 Holandia	Brak	Brak	Brak
 Irlandia	Brak	Zabezpieczenie w ciągu 21 dni	Ograniczone do wynagrodzenia za 260 tygodni
 Litwa	Skutki usunięte	Nieokreślone	Ograniczone do około 3 700 EUR
 Łotwa	Brak	Brak	Tylko prawo ogólne, zwolnienie z opłat
 Luksemburg	Tak, 9 z 14 rodzajów, termin 15 dni	Nakaz zaprzestania	Odrębne powództwo o odszkodowanie, bez górnej granicy
 Malta	Brak	Bezterminowy zakaz sądowy, zabezpieczenie	Odszkodowanie, w tym za krzywdę
 Niemcy	Brak	Brak roszczenia o zatrudnienie lub awans	Odszkodowanie, bez dolnej ani górnej granicy
 Polska	Brak	Brak	Dolna granica: jednokrotność przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego
 Portugalia	Brak	Brak	Odszkodowanie, sankcje w ciągu 2 lat domniemane za nadużycie
 Rumunia	Tak, unieważnienie	Przywrócenie do poprzedniej sytuacji	Odszkodowanie oraz nakaz zaprzestania i zabezpieczenie
 Słowacja	Tak, akty bez zgody Urzędu nieważne	Administracyjne zawieszenie aktu	Brak

Państwo	Czy akt odwetowy jest nieważny dyrektywa wymaga środków prawnych, nie nieważności	Przywrócenie do pracy	Środki pieniężne pełne odszkodowanie za poniesioną szkodę
 Słowenia	Brak	Brak	Bez określonej kwoty, zasitek dla bezrobotnych do wyroku
 Szwecja	Brak	Brak	Ograniczone do wynagrodzenia za 16 do 32 miesięcy
 Węgry	Nie, jedynie uznanie za bezprawny	Brak	Wyłącznie ogólne środki prawa pracy
 Włochy	Tak	Tak, oraz środki tymczasowe	Odszkodowanie, bez dolnej ani górnej granicy

Stonowana szarość oznacza stanowisko zgodne ze standardem środków prawnych dyrektywy; pogrubienie oznacza odstępstwo krajowe; czerwień oznacza środek, którego ustawa w ogóle nie przewiduje. Źródło: ustawy krajowe, analiza WeMoral, lipiec 2026 r.

Czytając tabelę w poprzek, widać, że to samo zwolnienie prowadzi do bardzo różnych rezultatów. Zgłaszający zwolniony w Nikozji lub Mediolanie zachowuje pracę, podczas gdy ten zwolniony w Tallinie lub Amsterdamie ma ustawę, która zakazała zwolnienia, a nie daje mu podstawy do pozwu. Praga oferuje odszkodowanie za zranione uczucia, Budapeszt sądowe stwierdzenie, że dany środek był bezprawny, i nic ponadto, a Wilno górną granicę wartą mniej więcej tyle, ile wynosi dobre miesięczne wynagrodzenie w Europie Zachodniej. Słowacja działa znów inaczej: na gruncie ustawy nie przysługuje żadne odszkodowanie, ale żaden pracodawca nie może zastosować wobec chronionego zgłaszającego środka z zakresu zatrudnienia bez uprzedniej zgody Urzędu, a środek zastosowany bez niej jest po prostu nieważny, z dostępnym trzydziestodniowym administracyjnym zawieszeniem na piętnastodniowy wniosek. To zapobieganie, a nie odszkodowanie, i żadne inne państwo członkowskie tego nie stosuje.

Pytania otwarte do analizy prawnej

Artykuł 21 ust. 8 wymaga, by państwa członkowskie zapewniły zgłaszającym dostęp do środków naprawczych, w tym do odszkodowania za poniesioną szkodę. Estonia nie przewiduje ani nieważności, ani przywrócenia do pracy, ani odszkodowania, a jedynie grzywnę płatną na rzecz państwa. Czechy przewidują odpowiednie zadośćuczynienie za szkodę niemajątkową i nic więcej. Osoby dokonujące analizy powinny rozważyć, czy ogólne prawo cywilne lub prawo pracy dostarcza tego, co pomijają ustawy transponujące, oraz czy jest ono w praktyce dostępne dla zgłaszającego. Holandia rodzi odrębne pytanie na gruncie artykułu 25 ust. 2, klauzuli o zakazie regresji, ponieważ transpozycja uchyliła artykuł 7:658c kodeksu cywilnego, nie wprowadzając w jego miejsce żadnego środka. Osobno, górne granice odszkodowania w Irlandii, na Litwie, w Szwecji i Belgii skłaniają do analizy pod kątem standardu „pełnego odszkodowania”, a przepadek środka na Litwie w razie wypłaty nagrody stanowi kolejny punkt do sprawdzenia.

Ciężar dowodu

Artykuł 21 ust. 5 odwraca ciężar dowodu. Gdy zgłaszający wykaże, że dokonał zgłoszenia i poniósł szkodę, pracodawca musi udowodnić, że szkoda opierała się na należycie uzasadnionych podstawach. Większość państw członkowskich przeniosła to odwrócenie, a kilka poszło dalej. Chorwacja dodała domniemanie związku przyczynowego. Włochy stosują podwójne odwrócenie, które obowiązuje zarówno poza sądem, jak i przed nim. Niemcy odwracają ciężar na samo twierdzenie zgłaszającego, Francja przy celowo niskim progu, Estonia na sam dowód zgłoszenia, a Łotwa bez wymogu wykazania jakiegokolwiek progu przez zgłaszającego. Dania, Luksemburg, Malta, Słowenia, Szwecja, Polska, Rumunia i Litwa odwracają ciężar po wykazaniu zgłoszenia oraz szkody.

Cztery państwa nie odwróciły ciężaru albo nie odwróciły go w sposób, który działa wszędzie. Czechy nie zawierają w ustawie ani odwrócenia, ani domniemanie. Bułgaria pozostawiła artykuł 21 ust. 5

nietransponowany i dodała wyraźny zarzut zgodnej z prawem podstawy, co wskazuje w przeciwnym kierunku. Austria wymaga dwustronnego Glaubhaftmachung, czyli uprawdopodobnienia przez obie strony, co nie jest odwróceniem. Słowacja odwraca ciężar przed administracyjnym Urzędem, ale milczy co do postępowania sądowego, przez co przewaga zgłaszającego ulatnia się, gdy sprawa trafia do sądu.

Terminy dodatkowo komplikują obraz. Portugalia odwraca ciężar tylko w stałym dwuletnim oknie liczonym od zgłoszenia, choć sam zakaz działań odwetowych nie jest ograniczony w czasie, a ustawa hiszpańska zakłada to samo dwuletnie okno. Fińskie odwrócenie nie stosuje się w postępowaniu karnym, a roszczenie o odszkodowanie należy wnieść w ciągu trzech lat. Słoweńska reguła dwuletnia jest wstępnym terminem zawitym na zgłoszenie, a nie oknem ochronnym. Chorwacja nie ma w ustawie żadnego okresu ochronnego, Malta nie nakłada żadnego terminu przedawnienia, a Holandia czyni ochronę bezterminową, obowiązującą w trakcie i po ustaniu stosunku pracy. Łotwa jest najsurowsza proceduralnie: jeśli zgłoszenie nie spełnia ustawowych kryteriów, prawa zgłaszającego przepadają w całości.

Państwo	Czy ciężar jest odwrócony pracodawca musi udowodnić, że szkoda była uzasadniona	Co zgłaszający musi najpierw wykazać
 Czechy	Brak	Wszystko, obowiązują zwykłe reguły cywilne
 Bułgaria	Brak	Wszystko oraz wyraźny zarzut zgodnej z prawem podstawy
 Austria	Nie, obie strony muszą uprawdopodobnić	Uprawdopodobnienie odwetu
 Słowacja	Tylko przed Urzędem, nie w sądzie	Zgłoszenie
 Finlandia	Tak, ale nie w postępowaniu karnym	Zgłoszenie i szkoda, roszczenie w ciągu 3 lat
 Portugalia	Tak, tylko w dwuletnim oknie	Zgłoszenie i szkoda w ciągu 2 lat
 Niemcy	Tak, na samo twierdzenie	Twierdzenie o odwecie
 Łotwa	Tak, bez progu dla zgłaszającego	Nic, ale wadliwe zgłoszenie odbiera wszystkie prawa
 Włochy	Tak, w sądzie i poza nim	Zgłoszenie i szkoda
 Estonia	Tak	Samo zgłoszenie
 Dania	Tak	Zgłoszenie i szkoda
 Chorwacja	Tak, z domniemaniem związku przyczynowego	Zgłoszenie i szkoda

Każda inna forma ochrony zależy od odwrócenia, ponieważ zgłaszający, który nie może przenieść ciężaru, rzadko udowodni motyw. Hojne środki prawne w czterech systemach bez odwrócenia są zatem warte mniej, niż się wydaje.

Pytania otwarte do analizy prawnej

Artykuł 21 ust. 5 jest w swoim brzmieniu bezwarunkowy. Bułgaria go nie transponowała i dodała zarzut zgodnej z prawem podstawy; Czechy nie zawierają nigdzie ani odwrócenia, ani domniemania; Austria zastąpiła go dwustronnym testem uprawdopodobnienia; Słowacja ograniczyła odwrócenie do postępowania przed swoim Urzędem i pominęła postępowanie sądowe. Osoby dokonujące analizy powinny rozważyć, czy ogólne prawo procesowe w każdym z tych państw daje równoważny skutek. Węższe warianty zasługują na to samo potraktowanie: fińskie wyłączenie postępowania karnego oraz dwuletnie okna w Portugalii i Hiszpanii, z których oba pozostawiają sam zakaz działań odwetowych nieograniczony w czasie, ograniczając zarazem regułę dowodową, która czyni go egzekwowalnym.

Klauzule zrzeczenia się praw i umowy o zachowaniu poufności

Artykuł 24 wymaga, by państwa członkowskie unieważniały każde zrzeczenie się praw i środków prawnych ustanowionych w dyrektywie, w tym postanowienia umów o pracę, klauzule poufności i ugody. Większość transpozycji zawiera klauzulę tego rodzaju, a kilka zreagowało tak, by zamknąć konkretne luki. Cypr, Rumunia, Grecja i Litwa wprost wymieniają zapis na sąd polubowny sprzed sporu. Malta unieważnia każde postanowienie, które wyłącza ustawę, blokuje postępowanie na jej podstawie lub jedynie zniechęca do dokonania zgłoszenia, co jest najszerszym sformułowaniem w UE. Irlandia unieważnia umowę w zakresie, w jakim blokuje ona zgłoszenia, ogranicza ustawę lub wyklucza postępowanie na jej podstawie bądź z tytułu naruszenia umowy, bez wyjątków. Portugalia unieważnia postanowienia ograniczające zgłaszanie, działania następcze lub ujawnienie. Chorwacja dodaje, że ogólne akty pracodawcy uszczuplające te prawa są bezskuteczne, a Czechy stwierdzają, że zrzeczenie się po prostu się pomija. Łotwa nie dopuszcza żadnego wyjątku dla umów o zachowaniu poufności, ugód ani układów zbiorowych. Dwie belgijskie ustawy federalne zajmują najsilniejsze stanowisko doktrynalne spośród wszystkich transpozycji i czynią tę ochronę kwestią porządku publicznego.

Cztery państwa członkowskie pozostawiają lukę. Luksemburg nie ma nigdzie w ustawie klauzuli przeciwko zrzeczeniu się praw: nie unieważnia żadnej umowy o zachowaniu poufności, żadnej ugody ani żadnego postanowienia umownego. Słowenia milczy: w ustawie nie ma w ogóle przepisu o zrzeczeniu się praw, umowach o zachowaniu poufności ani ugodach. Hiszpania nie ma wyraźnej klauzuli unieważniającej i zamiast tego traktuje umowne ograniczenie zgłaszania jako bardzo poważne naruszenie, karalne, lecz niekoniecznie pozbawione mocy. Szwecja unieważnia zrzeczenia się praw, ale wprowadza jeden wyjątek, centralny układ zbiorowy, który może odstąpić od całego rozdziału o kanale wewnętrznym, choć zapis na sąd polubowny sprzed sporu pozostaje bezskuteczny.

Kilka państw dodało własne wyjątki. Austria unieważnia zrzeczenie się praw, chyba że zgłoszenie wykracza poza przepisy o zakresie ustawy. Włochy unieważniają zrzeczenia się praw z wyjątkiem ugody na podstawie artykułu 2113 ust. 4 kodeksu cywilnego. Polska pozwala zgłaszającemu przyjąć odpowiedzialność za świadomie fałszywe zgłoszenie. Holandia dopuszcza dwa częściowe wyjątki. Reguła słowacka obowiązuje ogólnie w zakresie ochrony przed działaniami odwetowymi, a zrzec się można jedynie formalnego statusu chronionego, na piśmie. Belgia jest znów podzielona: ustawy federalne to porządek publiczny, akty waloński i flamandzki przewidują samą nieważność, waloński dekret administracyjny zawiera pełną klauzulę sięgającą sądu polubownego, a trzy z ośmiu belgijskich aktów w ogóle nie mają klauzuli o zrzeczeniu się praw.

Państwo	Czy klauzule zrzeczenia się praw i umowy o zachowaniu poufności są nieważne nieważne bez wyjątku	Zakres klauzuli
 Luksemburg	Brak	Nigdzie w ustawie nie ma przepisu przeciwko zrzeczeniu się praw
 Słowenia	Brak	Ustawa nie wspomina o zrzeczeniu się praw, umowach o zachowaniu poufności ani ugodach
 Hiszpania	Nie nieważne, ale sankcjonowane	Umowne ograniczenie zgłaszania to bardzo poważne naruszenie
 Szwecja	Nieważne, jeden wyjątek	Centralny układ zbiorowy może odstąpić
 Włochy	Nieważne, jeden wyjątek	Wyłączona ugoda z kodeksu cywilnego
 Austria	Nieważne, wyjątek co do zakresu	Nie, gdy zgłoszenie wykracza poza ustawę
 Holandia	Nieważne, dwa wyjątki	Tylko ochrona częściowa
 Belgia	Zależnie od aktu	Porządek publiczny na szczeblu federalnym, brak klauzuli w trzech aktach
 Malta	Nieważne	Obejmuje każde postanowienie zniechęcające do zgłoszenia
 Irlandia	Nieważne	Obejmuje postępowanie z tytułu naruszenia umowy, bez wyjątków
 Cypr	Nieważne	Obejmuje zapis na sąd polubowny sprzed sporu
 Łotwa	Nieważne	Bez wyjątku dla umów o zachowaniu poufności, ugod ani układów zbiorowych

Konsekwencja redakcyjna dla pracodawcy jest natychmiastowa. Ugoda lub umowa o zachowaniu poufności zawierana przy odejściu, którą uchylono by w Dublinie, Nikozji, Rydze lub Valletcie, może z powodzeniem się utrzymać w Luksemburgu i w Słowenii, a w Szwecji centralny układ zbiorowy może zgodnie z prawem całkowicie wyprzeć obowiązki dotyczące kanału wewnętrznego. Grupa, która redaguje swoje wzory ugód według najsurowszego z tych standardów, może stosować je w całej UE; ta, która redaguje je według tego, na co akurat pozwala prawo miejscowe, będzie musiała redagować je od nowa na każdej granicy.

Pytania otwarte do analizy prawnej

Artykuł 24 wymaga, by państwa członkowskie zapewniły, że zrzeczenie się praw i środków prawnych, które przewiduje, nie wywołuje skutków, niezależnie od formy umowy. Ustawa luksemburska nie zawiera żadnej klauzuli przeciwko zrzeczeniu się praw, a słoweńska milczy w tej kwestii, wobec czego w obu przypadkach odpowiedź musiałaby wynikać z ogólnego prawa umów. Hiszpania sankcjonuje umowne ograniczenie jako bardzo poważne naruszenie, ale nie stwierdza, że klauzula jest nieważna, co pozostawia otwartym, czy naruszające postanowienie zachowuje moc między stronami, podczas gdy pracodawca płaci za nie grzywnę. Szwedzki wyjątek dotyczący układu zbiorowego rodzi odrębne pytanie, ponieważ artykuł 24 nie dopuszcza żadnego odstępstwa w drodze umowy. Osoby dokonujące analizy powinny również sprawdzić, czy włoskie wyłączenie ugody i dwa częściowe wyjątki w Holandii mieszczą się w brzmieniu tego artykułu.

Sekcja 4 - Egzekwowanie przepisów i sankcje

Kto egzekwuje przepisy

Dyrektywa nakazała państwom członkowskim wyznaczyć organy przyjmujące zgłoszenia zewnętrzne. Niemal nic nie powiedziała o tym, kto ma pilnować samych obowiązków dotyczących kanałów wewnętrznych, w efekcie czego specjalista ds. compliance nie może zakładać, że istnieje regulator, przed którym odpowiada. Pięć państw członkowskich zbudowało w tym celu dedykowany organ nadzoru: Włochy przyznały wyłączną kompetencję ANAC, Hiszpania utworzyła Niezależny Organ obok organów regionalnych, Słowacja powołała Úrad na ochranu oznamovateľov z prezesem wybieranym przez parlament, Portugalia powierzyła zadanie Mecanismo Nacional Anticorrupção, a Luksemburg utworzył Office des signalements. Kolejnych dziesięć przekazało tę rolę już istniejącemu regulatorowi, od bułgarskiej komisji ochrony danych po grecką inspekcję pracy i węgierski organ nadzoru nad zatrudnieniem. Pozostałych dwanaście nie ma żadnego administracyjnego organu nadzoru. Sześć z nich pozostawia sprawę sądom, w tym Francja, Irlandia, Malta, Dania, Cypr i Polska, a sześć nie wskazuje nikogo, między innymi Austria, Chorwacja, Estonia, Finlandia, Litwa i Holandia.

Wykres 6. Jaki rodzaj organu nadzoruje przestrzeganie obowiązków dotyczących kanałów wewnętrznych, według liczby państw członkowskich. Źródło: ustawy krajowe, analiza WeMoral, lipiec 2026 r.

Mapa zgłoszeń zewnętrznych jest równie niejednolita. Francja wymienia 42 właściwe organy w 23 dziedzinach, a Irlandia prowadzi listę 82 wyznaczonych podmiotów (prescribed persons) oraz pełniącego rolę rezerwową Komisarza ds. Ujawnień Chronionych. Na przeciwnym biegunie Chorwacja kieruje wszystko przez Ombudsmana, Włochy przez ANAC, a Litwa przez prokuraturę, która przyjmuje zgłoszenia, uznaje status zgłaszającego, prowadzi postępowania, chroni i publikuje statystyki. Bułgaria plasuje się pośrodku z modelem węzłowym: CPDP przyjmuje wszystko i w ciągu siedmiu dni przekazuje sprawę jednemu z czternastu organów. Szwecja jest w tej grupie wyjątkiem, bo jej ustawa nie wskazuje żadnego organu i pozostawia wyznaczenie rozporządzeniu rządu.

Nadzór nie idzie w parze z prawem do nakładania kar. Łotewski KNAB nadzoruje system, ale nigdy nie wymierza sankcji, pozostawiając postępowania inspekcji pracy lub policji. Luksemburg dzieli tę funkcję na pół: jedenaście z jego dwudziestu dwóch organów nakłada kary bezpośrednio, a jedenaście przekazuje akta do Office. Niemcy w ogóle nie wskazują w ustawie organu nadzoru, odsyłając do właściwego najwyższego organu kraju związkowego na podstawie ogólnego prawa wykroczeń administracyjnych, a każdy kraj związkowy ustala go następnie w drodze rozporządzenia. Belgia prowadzi oba modele naraz: ustawa dla sektora prywatnego odsyła do socjalnego prawa karnego, FSMA i sądu pracy, podczas gdy instrumenty federalny publiczny, flamandzki, waloński i brukselski nie mają organu nadzoru, a ich ombudsmeni mogą jedynie wydawać zalecenia.

Kraj	Ścieżka zgłoszenia zewnętrznego dokąd zgłaszający kieruje się poza firmą	Kto nadzoruje obowiązki dotyczące kanałów dyrektywa nie wymaga organu nadzoru
Austria	Biuro antykorupcyjne oraz 8 organów sektorowych	Nikt
Belgia	Ombudsmeni federalni, mediatorzy regionalni	Podział, brak w 4 z 8 instrumentów
Bułgaria	Komisja ochrony danych, kieruje do 14 organów	Istniejący regulator
Chorwacja	Wyłącznie Ombudsman	Nikt
Cypr	Brak jednego organu	Wyłącznie sądy
Czechy	Ministerstwo Sprawiedliwości	Istniejący regulator, podział
Dania	Organ ochrony danych	Wyłącznie sądy
Estonia	Brak jednego organu	Nikt
Finlandia	Kancierz Sprawiedliwości, model scentralizowany	Nikt
Francja	42 organy w 23 dziedzinach	Wyłącznie sądy
Grecja	Urząd ds. Przejrzystości	Istniejący regulator, podział
Hiszpania	Niezależny organ, organy regionalne	Organ dedykowany
Holandia	8 organów	Nikt, przepis uśpiony
Irlandia	82 wyznaczone podmioty	Wyłącznie sądy
Litwa	Wyłącznie prokuratura	Nikt
Łotwa	Każda właściwa instytucja, węzeł antykorupcyjny	Nadzoruje, ale nigdy nie karze
Luksemburg	22 właściwe organy	Organ dedykowany, 11 karze bezpośrednio
Malta	Lista sektorowa, Ombudsman jako organ rezerwowowy	Wyłącznie sądy
Niemcy	Federalny Urząd Sprawiedliwości, urzędy krajów związkowych	Istniejący regulator, niewskazany
Polska	Rzecznik Praw Obywatelskich oraz organ właściwy	Sądy i prokuratura
Portugalia	Brak jednego organu	Organ dedykowany
Rumunia	Organ sektorowe, agencja ds. uczciwości publicznej	Istniejący regulator
Słowacja	Urząd ochrony sygnalistów, prokuratura	Organ dedykowany
Słowenia	24 wyznaczone organy	Komisja antykorupcyjna, kompetencja dzielona
Szwecja	Brak wskazania w ustawie	Istniejący regulator, niewskazany
Węgry	Dziesięć wyznaczonych organów	Istniejący regulator
Włochy	Wyłącznie organ antykorupcyjny	Organ dedykowany, wyłączność

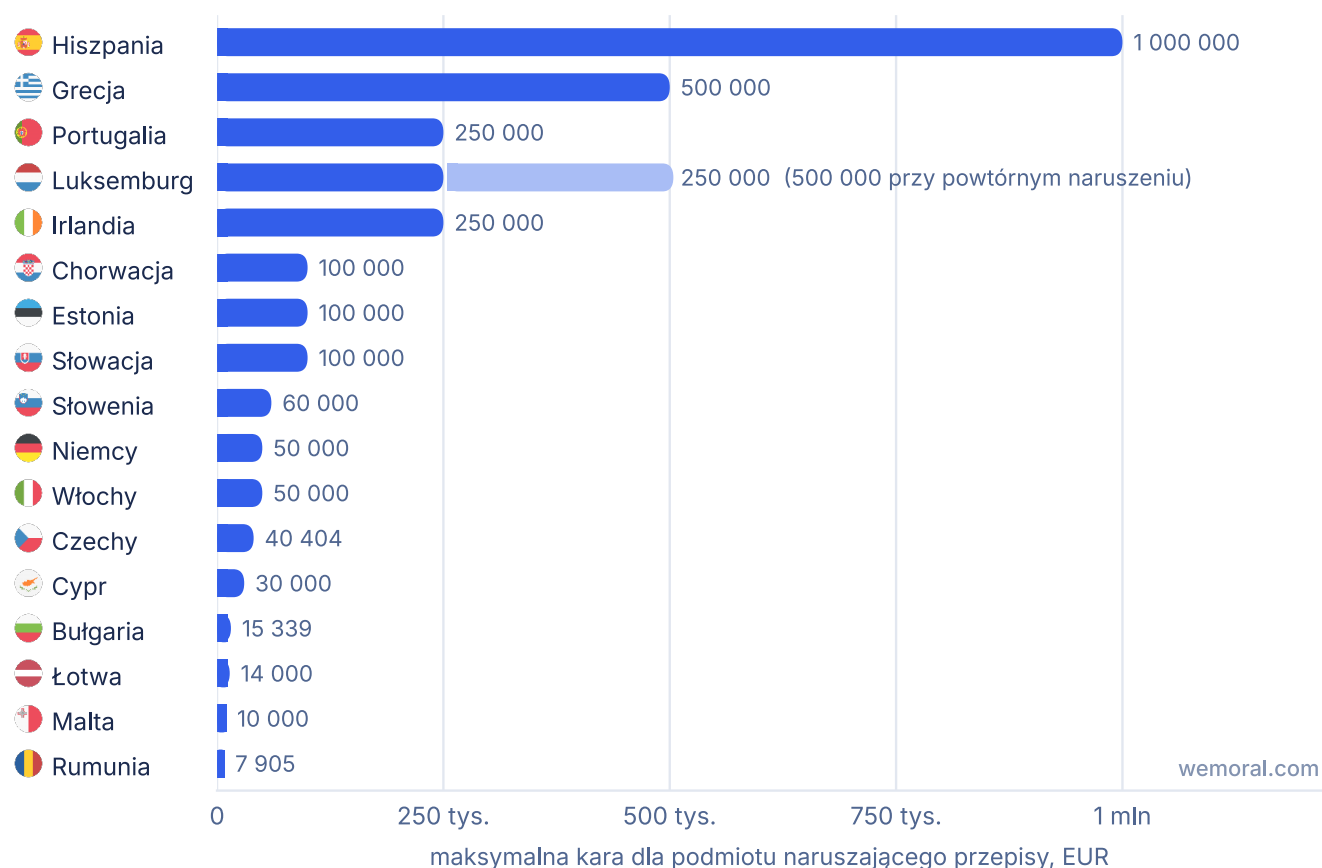
Stonowana szarość oznacza stanowisko wspólne dla większości państw członkowskich; pogrubienie oznacza odstępstwo krajowe; czerwień oznacza brak funkcji nadzorczej. Pełne odesłania do aktów prawnych w sekcji [Źródła](#), p. 46.

Kwestie otwarte do analizy prawnej

Cztery państwa członkowskie nie wiążą żadnej sankcji z brakiem ustanowienia kanału wewnętrznego: Austria, Cypr, Łotwa i Malta. Zamknięty katalog adresatów sankcji w dyrektywie nie obejmuje tego zaniechania w sposób oczywisty, więc pytanie, czy w danym systemie krajowym istnieje inna podstawa, warto postawić prawnikom. Pokrewna wątpliwość powstaje tam, gdzie ustawa przewiduje organ nadzoru, ale nikogo nie wskazuje, jak w Niemczech i Szwecji oraz tam, gdzie organ nadzoru nie może wymierzyć sankcji, jak w przypadku łotewskiego biura antykorupcyjnego.

Ile kosztuje naruszenie przepisów

To, czym ryzykuje firma ignorująca obowiązki dotyczące kanatu, zależy niemal całkowicie od tego, w którym państwie członkowskim ma siedzibę. Hiszpania stoi na szczycie skali z kwotą 1 000 000 EUR za bardzo poważne naruszenie. Na drugim końcu sześć państw członkowskich nie wiąże z podmiotami żadnej kary pieniężnej, a ustawa Węgier wprost ją wyklucza. Cztery kolejne nie określają kwotowo kary dla podmiotu, przez co ryzyko sprowadza się do grzywnien wymierzanych przez sąd, odpowiedzialności osoby odpowiedzialnej lub nakazu.

Wykres 2. Najwyższa kara pieniężna, jaka może grozić osobie prawnej na gruncie każdej transpozycji, w EUR. Jaśniejszy segment: pułap Luksemburga podwaja się do 500 000 EUR przy powtórnym naruszeniu w ciągu pięciu lat. Kwoty czeskie, bułgarskie i rumuńskie przeliczono po stałych kursach referencyjnych (24,75 CZK, 1,95583 BGN, 5,06 RON za EUR). Źródło: ustawy krajowe, analiza WeMoral, lipiec 2026 r.

Brak określonej kwotowo kary dla podmiotów w 10 państwach członkowskich

Austria karze wyłącznie osoby fizyczne, do 20 000 EUR. **Belgia** rozdziela sankcje między osiem instrumentów, z kwotami bazowymi mnożonymi przez *decimes additionnels* oraz karą więzienia. **Dania** pozostawia grzywnę w całości sądom. **Finlandia** zna wyłącznie odszkodowanie zasądzone przez sąd. **Francja** nie ma administracyjnej kary pieniężnej, jedynie cywilną karę 60 000 EUR za stanowiące nadużycie pozwy przeciwko zgłaszającemu. **Węgry** wprost wykluczają jakąkolwiek karę pieniężną. **Litwa** karze wyłącznie osoby fizyczne, do 4 000 EUR. **Holandia** nigdy nie wprowadziła w życie swojego przepisu sankcyjnego. **Polska** opiera się na odpowiedzialności karnej osób odpowiedzialnych. **Szwecja** ma zamiast tego nieograniczony kwotowo nakaz zabezpieczony karą pieniężną vite.

Egzekwowanie różni się równie mocno jak kwoty. Poniższa tabela zestawia obok siebie trzy wymiary sankcji dla wszystkich 27 państw członkowskich.

Kraj	Maksymalna kara dla podmiotów za naruszenie obowiązków dotyczących kanału lub ochrony	Więzenie za odwet lub utrudnianie zgłaszania dyrektywa nie wymaga przestępstwa	Sankcja za fałszywe zgłoszenie wymagana przez dyrektywę, forma dowolna
Austria	Brak, tylko osoby fizyczne	Nie	Do 20 000 EUR
Belgia	Zależnie od instrumentu	Tak, do 3 lat	Karne przepisy o zniestawieniu
Bułgaria	Okolo 15 300 EUR	Nie	Okolo 1 500 do 3 600 EUR
Chorwacja	100 000 EUR	Nie	600 do 4 000 EUR
Cypr	30 000 EUR, tryb karny	Tak, do 3 lat	Do 30 000 EUR lub 3 lat
Czechy	Okolo 40 400 EUR	Nie	Do okolo 2 000 EUR
Dania	Ustala sąd, brak kwoty	Nie, tylko grzywna	Grzywna, ustala sąd
Estonia	100 000 EUR	Nie	Do 2 400 EUR
Finlandia	Brak	Nie, tylko grzywna	Grzywna, ustala sąd
Francja	Brak	Tak, do 2 lat	Brak, utrata ochrony
Grecja	500 000 EUR	Tak, więzienie	Co najmniej 2 lata więzienia
Hiszpania	1 000 000 EUR	Nie	30 001 do 300 000 EUR
Holandia	Brak, przepis nie wszedł w życie	Nie	Brak
Irlandia	250 000 EUR, tryb karny	Tak, do 2 lat	Do 100 000 EUR i 2 lat
Litwa	Brak, tylko osoby fizyczne	Nie	Brak, utrata gwarancji
Łotwa	14 000 EUR	Nie	30 do 700 EUR
Luksemburg	250 000 EUR	Tak, tylko zgłaszający	Od 8 dni do 3 miesięcy oraz do 50 000 EUR
Malta	10 000 EUR, tryb karny	Tak, do 1 roku	Ściganie karne
Niemcy	50 000 EUR	Nie	Do 20 000 EUR
Polska	Brak, ścieżka karna	Tak, do 3 lat	Do 2 lat więzienia
Portugalia	250 000 EUR	Nie	1 000 do 25 000 EUR
Rumunia	Okolo 7 900 EUR	Nie	Okolo 500 do 5 900 EUR
Słowacja	100 000 EUR	Nie	Utrata statusu chronionego
Słowenia	60 000 EUR	Nie	400 do 1 200 EUR
Szwecja	Brak, tylko nakaz	Nie	Brak
Węgry	Kary pieniężne wprost wykluczone	Nie	Brak
Włochy	50 000 EUR	Nie	500 do 2 500 EUR

Stonowana szarość oznacza stanowisko wspólne dla większości państw członkowskich; pogrubienie oznacza odstępstwo krajowe. Kwoty w walutach krajowych przeliczono po stałych kursach referencyjnych. Pełne odesłania do aktów prawnych w sekcji [Źródła](#), p. 46.

Odpowiedzialność karna

Dyrektywa wymaga sankcji skutecznych, proporcjonalnych i odstrasających. Nie wymaga przestępstwa i dziewiętnaście państw członkowskich żadnego nie wprowadziło. Austria, Bułgaria, Chorwacja, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Niemcy, Węgry, Włochy, Łotwa, Litwa, Holandia, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Hiszpania i Szwecja prowadzą reżimy czysto administracyjne, ujęte jako wykroczenia w Estonii i

Słowenii, jako *contraventions* w Rumunii, jako delikty administracyjne w Czechach lub jako *contraordenações* w Portugalii. Dania i Finlandia stoją w tej grupie nieco osobno: obie przewidują grzywnę wymierzaną w trybie karnym, ale żadna z ustaw nie zawiera kary więzienia.

Osiem państw członkowskich poszło drogą karną, co zmienia obraz z perspektywy biznesu, bo odpowiedzialność karna zwykle obciąża wskazaną osobę fizyczną, a nie bilans spółki. Belgia karze podstawowe naruszenia karą od sześciu miesięcy do trzech lat oraz grzywną na gruncie instrumentów dla sektora prywatnego, federalnego publicznego i brukselskiego, podczas gdy jej teksty flamandzki i waloński nie tworzą żadnego przestępstwa. Cypr i Polska sięgają trzech lat, Irlandia dwóch lat w trybie z aktu oskarżenia w sześciu kategoriach czynów, w tym za brak ustanowienia kanału, a Francja dzieli zachowanie na dwa czyny: rok i 15 000 EUR za utrudnianie zgłoszenia oraz dwa lata i 30 000 EUR za naruszenie poufności. Grecja przewiduje karę więzienia bez wskazania maksimum. Malta karze przymus, przemoc, nękanie, osaczanie oraz pozbawienie pracownika narzędzi pracy karą do roku.

Luksemburg to przypadek odwracający schemat. Jego przepis karny jest wymierzony wyłącznie w zgłaszającego i grozi karą od ośmiu dni do trzech miesięcy więzienia oraz od 1 500 do 50 000 EUR za świadomie fałszywe zgłoszenie, podczas gdy odpowiedzialność pracodawcy pozostaje administracyjna. Grecja, Polska i Irlandia prowadzą odpowiedzialność karną w obu kierunkach, wobec pracodawcy stosującego odwet i wobec autora fałszywego zgłoszenia. Ta asymetria, w połączeniu z faktem, że cztery z ośmiu reżimów karnych to nowelizacje ustaw starszych niż dyrektywa, sprawia, że obecność kary więzienia mówi o surowości danego kraju mniej, niż się wydaje.

Kraj	Komu grozi więzienie	Maksymalny wymiar kary więzienia
 Belgia	Strona pracodawcy	3 lata, tylko 4 z 8 instrumentów
 Cypr	Obie strony	3 lata
 Francja	Strona pracodawcy	2 lata
 Grecja	Obie strony	Brak wskazanego maksimum
 Irlandia	Obie strony	2 lata
 Luksemburg	Tylko zgłaszający	3 miesiące
 Malta	Strona pracodawcy	1 rok
 Polska	Obie strony	3 lata

Pozostałych 19 państw członkowskich nie tworzy żadnego przestępstwa związanego ze zgłaszaniem naruszeń; Dania i Finlandia przewidują grzywnę w trybie karnym bez kary więzienia. Pełne odesłania do aktów prawnych w sekcji [Źródła, p. 46](#).

Kwestie otwarte do analizy prawnej

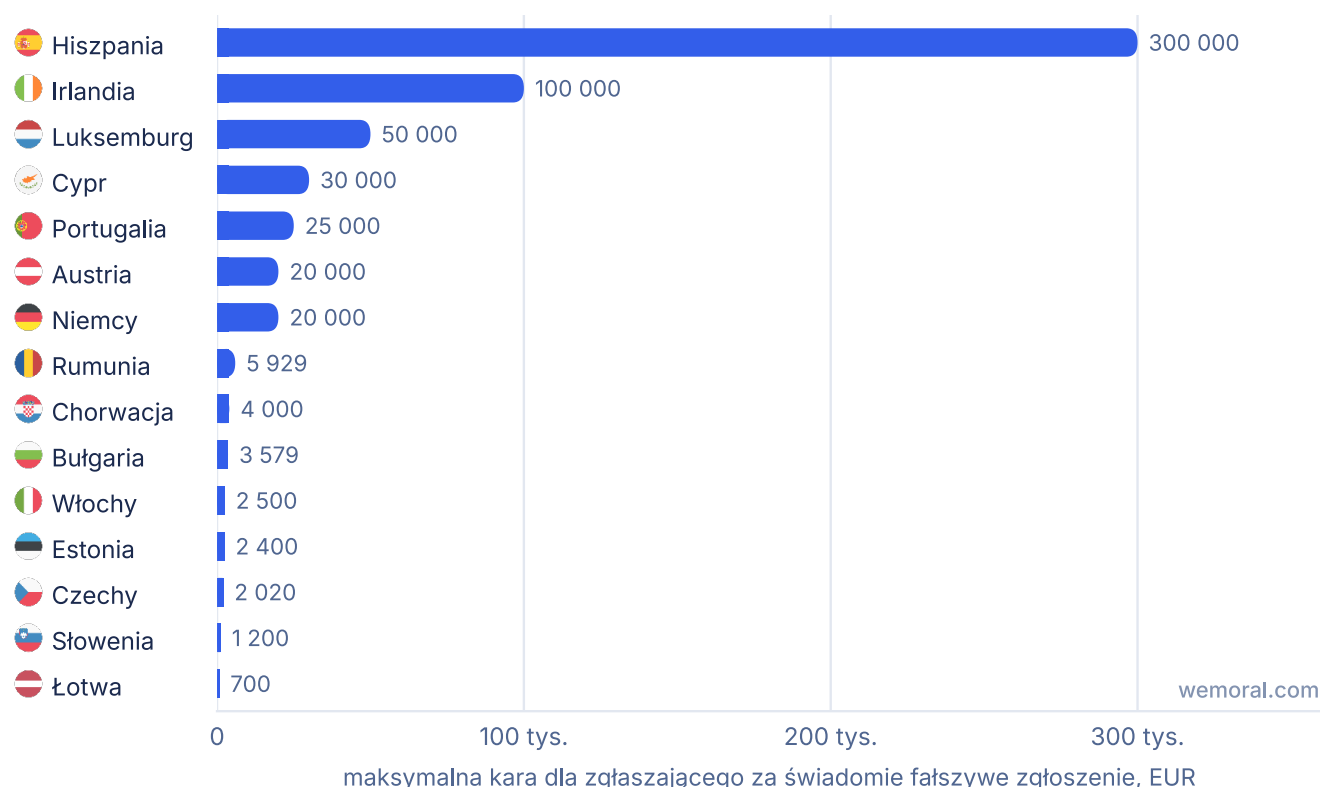
Czytane łącznie z karami dla podmiotów, cztery stanowiska krajowe skłaniają do pytania o zgodność z przepisem dyrektywy o sankcjach. Węgry wykluczają zarówno karę pieniężną, jak i zakaz prowadzenia działalności, więc żadna sankcja finansowa nie obciąża żadnego podmiotu. Holandia uchwaliła przepis sankcyjny i nigdy nie wprowadziła go w życie. Austria karze wyłącznie osoby fizyczne, do 20 000 EUR, a przy powtórnym naruszeniu do 40 000 EUR. Finlandia nie przewiduje niczego wymierzonego w utrudnianie zgłaszania. Przepis mówi o osobach fizycznych lub prawnych, więc kara na poziomie podmiotu nie jest sama w sobie wymagana, co raczej zaostrza pytanie, niż je rozstrzyga.

Ryzyko po stronie sygnalisty

Dyrektywa wymaga od państw członkowskich karania za świadomie fałszywe zgłoszenie i pozostawia formę otwartą. Dwadzieścia państw członkowskich zrobiło to karą pieniężną lub więzieniem; siedem nie karze zgłaszającego wcale. Hiszpania wyznacza najwyższą ekspozycję finansową w UE, od 30 001 do

300 000 EUR, kwotę, która doprowadziłaby większość indywidualnych sygnalistów do bankructwa i która leży o rząd wielkości powyżej kolejnego szczebla. Irlandia może nałożyć do 100 000 EUR i dwa lata, a dodatkowo tworzy ustawowy delikt cywilny dostępny dla każdego, kto poniósł szkodę wskutek fałszywego zgłoszenia. Luksemburg łączy do 50 000 EUR z krótką karą więzienia. Grecja jest najsurowsza po stronie kary pozbawienia wolności, wymagając więzienia co najmniej dwóch lat.

Na drugim końcu kwoty stają się niemal symboliczne. Pułap Łotwy to 700 EUR, przedział Słowenii biegnie od 400 do 1 200 EUR, a Włoch od 500 do 2 500 EUR, z obowiązkowym postępowaniem dyscyplinarnym obok. Chorwacja ustala 600 do 4 000 EUR, chyba że zachowanie samo w sobie stanowi przestępstwo. Austria i Niemcy ograniczają ekspozycję do 20 000 EUR plus odszkodowanie. W Czechach wychodzi to na około 2 000 EUR, a w Estonii na 2 400 EUR.

Wykres 7. Maksymalna sankcja pieniężna grożąca zgłaszającemu za świadomie fałszywe zgłoszenie, w EUR. Źródło: ustawy krajowe, analiza WeMoral, lipiec 2026 r.

Siedem państw członkowskich zastępuje sankcję czymś innym. Francja, Litwa, Słowacja, Szwecja i Malta nie nakładają na zgłaszającego żadnej kary pieniężnej, a za konsekwencję uznają utratę ochrony. Słowacja jest najczystszy przykładem: status chroniony wygasa z chwilą skazania za fałszywe oskarżenie lub krzywoprzysięstwo albo po wykazaniu złej wiary i nic więcej nie następuje. Węgry i Holandia nie przewidują żadnej konsekwencji. Malta idzie dalej na korzyść zgłaszającego, traktując samo ściganie za oszczerstwo oskarżenie jako działanie na szkodę zgłaszającego. Dla pracodawcy rozważającego, co zrobić z podejrzanym zgłoszeniem, dostępne środki nacisku zależą całkowicie od tego, które prawo krajowe ma zastosowanie.

Kwestie otwarte do analizy prawnej

Tam, gdzie transpozycja nie wiąże żadnej konsekwencji ze świadomie fałszywym zgłoszeniem, zgodność z drugim członem przepisu dyrektywy o sankcjach zasługuje na sprawdzenie. Węgry i Holandia nie tworzą ani przestępstwa, ani kary pieniężnej. Francja, Litwa, Słowacja, Szwecja i Malta opierają się wyłącznie na cofnięciu ochrony, co może, ale nie musi kwalifikować się jako sankcja. Czy utrata statusu, który zgłaszającemu nigdy nie przysługiwał, może działać odstraszająco w zamierzonym sensie, pozostaje nierozstrzygnięte.

Wsparcie dla sygnalistów

Wsparcie to najściślej doprecyzowany obowiązek dyrektywy i zarazem najskromniej transponowany. Zbiór danych odnotowuje wyłącznie środki, które każda ustawa rzeczywiście wymienia, spośród doradztwa, pomocy prawnej, pomocy finansowej, wsparcia psychologicznego i zaświadczenia o statusie chronionym. Przy takiej lekturze Hiszpania i Słowenia są jedynymi państwami członkowskimi oferującymi pełen zakres. Hiszpania wymienia doradztwo, pomoc prawną, pomoc finansową, wsparcie psychologiczne i zaświadczenie. Słowenia dodaje coś, czego nie ma żadne inne państwo: zasiłek dla bezrobotnych wypłacany do prawomocnego wyroku i zwracany przez stronę przegrywającą, obok pomocy prawnej bez kryterium dochodowego, wsparcia psychologicznego w publicznej sieci zdrowia i zaświadczenia komisji antykorupcyjnej.

Pomoc prawna jest wspólnym mianownikiem, obecnym w osiemnastu państwach członkowskich, choć warunki różnią się znacznie. Grecja, Łotwa, Litwa, Polska i Słowenia przyznają ją bez kryterium dochodowego, więc dobrze opłacany menedżer kwalifikuje się równie łatwo jak młodszy urzędnik. Rumunia przyznaje bezpłatne zastępstwo adwokackie dwukrotnie, raz na postępowanie dyscyplinarne w ciągu roku i raz na zaskarżenie działań odwetowych. Austria finansuje spory sądowe przez izby, a słowacki urząd ochrony może pokryć koszty adwokata bezpośrednio. Wsparcie psychologiczne lub emocjonalne jest znacznie rzadsze, wymienione tylko w siedmiu państwach członkowskich, a w Grecji bezpłatne, z listy ministerstwa zdrowia. Zaświadczenie lub pismo potwierdzające status chroniony istnieje w siedmiu państwach i znaczy więcej, niż mogłoby się wydawać, bo to dokument, który zgłaszający może położyć przed sądem lub przyszłym pracodawcą.

Dolny koniec rozkładu jest surowy. Czechy, Finlandia, Niemcy, Irlandia i Luksemburg oferują doradztwo i nic poza tym. Dania, Estonia i Szwecja nie wymieniają żadnego środka wsparcia, a Estonia łączy to milczenie z brakiem jakiegokolwiek cywilnoprawnego środka ochrony przed odwetem, co zostawia tamtejszego sygnalistę formalnie chronionym i praktycznie samym.

Kraj	Pomoc prawna	Wsparcie psychologiczne	Zaświadczenie o statusie
 Austria	Tak, finansowana przez izby	Nie	Nie
 Belgia	Tak	Tak, niektóre instrumenty	Tak
 Bułgaria	Tak	Nie	Tak, pismo o statusie
 Chorwacja	Tak	Tak, wsparcie emocjonalne	Nie
 Cypr	Tak	Nie	Nie
 Czechy	Nie, tylko doradztwo	Nie	Nie
 Dania	Nie	Nie	Nie
 Estonia	Nie	Nie	Nie
 Finlandia	Nie, tylko doradztwo	Nie	Nie
 Francja	Nie	Tak, plus pomoc finansowa	Nie
 Grecja	Tak, bez kryterium dochodowego	Tak, bezpłatne	Nie
 Hiszpania	Tak	Tak	Tak
 Holandia	Tak, dotowana	Tak, przez skierowanie	Nie
 Irlandia	Nie, tylko doradztwo	Nie	Nie
 Litwa	Tak, bez kryterium dochodowego	Nie	Nie
 Łotwa	Tak, bez kryterium dochodowego	Nie	Nie
 Luksemburg	Nie, tylko doradztwo	Nie	Nie
 Malta	Tak	Nie	Tak
 Niemcy	Nie, tylko doradztwo	Nie	Nie
 Polska	Tak, bez kryterium dochodowego	Nie	Tak
 Portugalia	Tak	Nie	Tak, na wniosek
 Rumunia	Tak, dwukrotnie	Nie	Nie
 Słowacja	Tak	Nie	Nie
 Słowenia	Tak, bez kryterium dochodowego	Tak, sieć publiczna	Tak
 Szwecja	Nie	Nie	Nie
 Węgry	Tak	Nie	Nie
 Włochy	Tak, program państwowy	Nie	Nie

Odnutowano wyłącznie środki wymienione w ustawie krajowej; to, czego ustawa nie wymienia, traktowane jest jako nieobecne. Stonowana szarość oznacza stanowisko wspólne, pogrubienie krajowe rozszerzenie, czerwien brak środka. Pełne odesłania do aktów prawnych w sekcji [Źródła](#), p. 46.

Kwestie otwarte do analizy prawnej

Przepis dyrektywy o wsparciu wymienia kompleksowe i niezależne informacje oraz doradztwo, skuteczną pomoc ze strony właściwych organów oraz pomoc prawną w postępowaniach. Dania, Estonia i Szwecja nie wymieniają żadnego środka wsparcia, a Czechy, Finlandia, Niemcy, Irlandia i Luksemburg wymieniają doradztwo i nic więcej. Czy ogólne krajowe systemy pomocy prawnej wypełniają tę lukę w każdym z tych porządków i czy robią to na warunkach, z których zgłaszający może realnie skorzystać, to pytanie, na które analiza powinna odpowiedzieć, zanim uzna stanowisko za zgodne z dyrektywą.

Co jest naprawdę jednolite

W 33 wymiarach i 27 państwach członkowskich lista reguł obowiązujących wszędzie mieści się w jednym akapicie.

Każde państwo członkowskie zakazuje działań odwetowych wobec osoby zgłaszającej nieprawidłowości i każde rozciąga tę ochronę poza samego zgłaszającego pracownika, na osoby pomagające mu w dokonaniu zgłoszenia oraz na osoby i podmioty z nim powiązane. Wszystkie 27 państw zapewnia co najmniej jedną ścieżkę zgłoszenia do organu zewnętrznego i co najmniej jedną ścieżkę ujawnienia publicznego z zachowaniem ochrony. Żadne nie uzależnia ochrony od tego, czy zgłoszenie okaże się trafne; wszędzie testem jest to, czy sygnalista miał uzasadnione podstawy sądzić, że przekazywana informacja była prawdziwa w chwili zgłoszenia.

Na tym wspólny grunt się kończy. Kilka rozwiązań powszechnie uznawanych za jednolite wcale takich nie jest. Proóg 50 pracowników nie obowiązuje na Słowacji, która obejmuje każdy podmiot publiczny zatrudniający pięć osób, w Słowenii, która obejmuje wskazane sektory już od dziesięciu pracowników i każdą gminę niezależnie od wielkości oraz na Litwie, której ustawa w ogóle nie zawiera progu zatrudnienia. Siedmiodniowy termin potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia nie jest uniwersalny: Litwa daje dwa dni robocze, a Grecja liczy siedem dni roboczych zamiast kalendarzowych. Trzymiesięczny termin przekazania informacji zwrotnej został zastąpiony innym w pięciu państwach członkowskich. Nawet odwrócony ciężar dowodu, jedyny mechanizm, który w praktyce daje szansę wygrania sprawy o działania odwetowe, nie występuje w Bułgarii i Czechach, a w Austrii, na Słowacji, w Finlandii, Portugalii i Hiszpanii jest istotnie ograniczony.

Dla organizacji działającej w więcej niż jednym państwie członkowskim praktyczna konsekwencja jest taka, że jedna procedura dla całej grupy, napisana pod tekst dyrektywy, nie wystarczy. Będzie zgodna z prawem w państwach, które transponowały dyrektywę wiernie i niewystarczająca w państwach, które poszły dalej. Rozbieżności są największe w zakresie podmiotowym, w tym, co musi być przyjmowane anonimowo, oraz w okresach przechowywania dokumentacji.

Bibliografia

Tytuły podano w brzmieniu oficjalnego tekstu, wraz z datą wejścia w życie transpozycji i odnośnikiem do oficjalnego źródła.

Główne akty transponujące

- [1] **European Union.** Directive (EU) 2019/1937 of the European Parliament and of the Council on the protection of persons who report breaches of Union law. In force 16 December 2019.
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32019L1937>
- [2] **Austria.** HinweisgeberInnenschutzgesetz (HSchG). In force 25 February 2023.
<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20012184>
- [3] **Belgium.** Loi du 28 novembre 2022 sur la protection des personnes qui signalent des violations au droit de l'Union ou au droit national. In force 15 February 2023. Private-sector entities only; the seven further Belgian instruments are at [29] to [36].
<https://www.ejustice.just.fgov.be/eli/loi/2022/11/28/2022042980/justel>
- [4] **Bulgaria.** Закон за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения. In force 4 May 2023.
<https://dv.parliament.bg/DVWeb/showMaterialDV.jsp?idMat=185482>
- [5] **Croatia.** Zakon o zaštiti prijavitelja nepravilnosti (NN 46/2022). In force 23 April 2022, as amended by NN 136/2025, which redenominated the fines into euro and raised the entity ceiling.
https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2022_04_46_572.html
- [6] **Cyprus.** Ο περί της Προστασίας Προσώπων που Αναφέρουν Παραβάσεις του Ενωσιακού και Εθνικού Δικαίου Νόμος του 2022 (Ν. 6(Ι)/2022). In force 4 February 2022. Επίσημη Εφημερίδα, Παράρτημα Πρώτο, Μέρος Ι, Αρ. 4872, σ. 23-61.
[https://www.mof.gov.cy/mof/gpo/gazette.nsf/29887EF426FA716CC22587DF0047B9CE/\\$file/4872%204%202%202022%20PARARTIMA%20to%20MEROS%20I.pdf](https://www.mof.gov.cy/mof/gpo/gazette.nsf/29887EF426FA716CC22587DF0047B9CE/$file/4872%204%202%202022%20PARARTIMA%20to%20MEROS%20I.pdf)
- [7] **Czechia.** Zákon č. 171/2023 Sb. o ochraně oznamovatelů. In force 1 August 2023.
<https://e-sbirka.gov.cz/sb/2023/171?zalozka=text>
- [8] **Denmark.** Lov om beskyttelse af whistleblowere (lov nr. 1436 af 29. juni 2021). In force 17 December 2021.
<https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2021/1436>
- [9] **Estonia.** Tööalasest Euroopa Liidu õiguse rikkumisest teavitaja kaitse seadus (TÕRTKS). In force 1 September 2024.
<https://www.riigiteataja.ee/akt/117052025002>
- [10] **Finland.** Laki Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta (1171/2022). In force 1 January 2023.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2022/20221171>
- [11] **France.** LOI n° 2022-401 visant à améliorer la protection des lanceurs d'alerte. Transposing amendment in force 1 September 2022; the operative regime is the consolidated Sapin II text at [38].
<https://www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFTEXT000045388745>
- [12] **Germany.** Hinweisgeberschutzgesetz (HinSchG). In force 2 July 2023.
<https://www.gesetze-im-internet.de/hinschg/BJNR08C0B0023.html>
- [13] **Greece.** Νόμος 4990/2022, Προστασία προσώπων που αναφέρουν παραβιάσεις ενωσιακού δικαίου, ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1937. In force 15 November 2022. ΦΕΚ Α' 210/15-11-2022.
https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi?fek_pdf=20220100210
- [14] **Hungary.** 2023. évi XXV. törvény a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról. In force 24 July 2023.
<https://njt.jog.gov.hu/jogszabaly/2023-25-00-00>

[15] Ireland. Protected Disclosures (Amendment) Act 2022. Transposing amendment in force 1 January 2023; it amends the 2014 base act at [41], which carries much of the operative regime.
<https://www.irishstatutebook.ie/eli/2022/act/27/enacted/en/pdf>

[16] Italy. Decreto Legislativo 10 marzo 2023, n. 24. In force 15 July 2023. Gazzetta Ufficiale Serie Generale n. 63 del 15-03-2023.
<https://www.gazzettaufficiale.it/eli/gu/2023/03/15/63/sg/pdf>

[17] Latvia. Trauksmes celšanas likums. In force 4 February 2022.
<https://likumi.lv/ta/id/329680-trauksmes-celsanas-likums>

[18] Lithuania. Pranešėjų apsaugos įstatymas. Transposing amendment in force 15 February 2022.
https://e-seimas.lrs.lt/rs/legalact/TAD/241ff042626311ecb2fe9975f8a9e52e/format/MSO2010_DOCX/

[19] Luxembourg. Loi du 16 mai 2023 sur la protection des personnes qui signalent des violations du droit de l'Union. In force 21 May 2023.
<https://legilux.public.lu/eli/etat/leg/loi/2023/05/16/a232/jo>

[20] Malta. Protection of the Whistleblower (Amendment) Act, 2021, amending Cap. 527. Transposing amendment in force 24 December 2021.
<https://legislation.mt/eli/cap/527/eng>

[21] Netherlands. Wet bescherming klokkenluiders, wijziging van de Wet Huis voor klokkenluiders. Transposing amendment in force 18 February 2023.
<https://wetten.overheid.nl/BWBR0037852/2023-02-18>

[22] Poland. Ustawa o ochronie sygnalistów. In force 25 September 2024.
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20240000928>

[23] Portugal. Lei n.º 93/2021, regime geral de proteção de denunciante de infrações. In force 18 June 2022.
<https://diariodarepublica.pt/dr/detalhe/lei/93-2021-176147929>

[24] Romania. Legea nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public. In force 22 December 2022.
<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/262872>

[25] Slovakia. Zákon č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti. Transposing amendment in force 1 July 2023.
<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2019/54/>

[26] Slovenia. Zakon o zaščiti prijaviteljev (ZZPri). In force 22 February 2023.
<https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2023-01-0301/zakon-o-zasciti-prijaviteljev-zzpri>

[27] Spain. Ley 2/2023 reguladora de la protección de las personas que informen sobre infracciones normativas y de lucha contra la corrupción. In force 13 March 2023.
https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2023-4513

[28] Sweden. Lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden. In force 17 December 2021.
<https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2021890-om-skydd-for-personer-som-sfs-2021-890>

Akty uzupełniające

Nie są to samodzielne ustawy o ochronie sygnalistów. Każdy z tych aktów znalazł się na liście dlatego, że jakiejś liczby lub jakiegoś ustalenia z niniejszego raportu nie da się odczytać z samej ustawy głównej: akt zawiera szczegóły operacyjne, których uregulowanie ustawa główna deleguje, dostarcza definicję lub jednostkę pieniężną, do której ustawa główna odsyła, obejmuje część kraju pominiętą przez ustawę główną albo jest tekstem bazowym, który akt transponujący jedynie nowelizuje.

[29] Belgium. Loi du 8 décembre 2022, secteur public fédéral et police intégrée. Covers the public sector the main act omits.
<https://www.ejustice.just.fgov.be/eli/loi/2022/12/08/2022034749/justel>

[30] **Belgium.** Decreet van 18 november 2022, klokkenluiders. The Flemish transposition, made by amending three existing decrees.

<https://www.ejustice.just.fgov.be/eli/decreet/2022/11/18/2022034304/justel>

[31] **Belgium.** Bestuursdecreet van 7 december 2018, geconsolideerd. Where the Flemish substantive rules sit once the 2022 decree is applied: art. III.60/1 to III.60/13.

<https://codex.vlaanderen.be/PrintDocument.ashx?id=1030009&geannoteerd=false>

[32] **Belgium.** Décret du 19 mai 2023, autorités locales. The Walloon transposition for local authorities.

<https://www.ejustice.just.fgov.be/eli/decret/2023/05/19/2023045247/justel>

[33] **Belgium.** Décret conjoint du 13 juillet 2023, médiateur commun. Covers the Communauté française and Région wallonne joint mediation service.

<https://www.ejustice.just.fgov.be/eli/decret/2023/07/13/2023045374/justel>

[34] **Belgium.** Décret et ordonnance conjoints du 27 avril 2023. The Brussels-Capital transposition; no standalone Brussels ordonnance exists.

<https://www.ejustice.just.fgov.be/eli/decret/2023/04/27/2023042133/justel>

[35] **Belgium.** Arrêté du Gouvernement wallon du 13 octobre 2022. The internal channel and protection regime for the Walloon Region's own services, cross-referred to by [33].

<https://www.ejustice.just.fgov.be/eli/arrete/2022/10/13/2022034178/justel>

[36] **Belgium.** Arrêté du Gouvernement de la Communauté française du 6 juillet 2022. The same, for the Communauté française's services.

<https://www.ejustice.just.fgov.be/eli/arrete/2022/07/06/2022032767/justel>

[37] **Estonia.** Karistusseadustik (KarS). § 47 defines the trahviühik the penalties are expressed in.

<https://www.riigiteataja.ee/akt/KarS>

[38] **France.** LOI n° 2016-1691 du 9 décembre 2016 (Sapin II), consolidated. The operative text: arts. 6 to 14-1 are the actual regime, including the art. 13 penalties.

<https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORFTEXT000033558528/>

[39] **France.** Décret n° 2022-1284 du 3 octobre 2022, consolidated. The procedural detail the loi delegates, plus the annexe listing the external reporting authorities.

<https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORFTEXT000046357368/>

[40] **Germany.** Gesetz über Ordnungswidrigkeiten (OWiG), consolidated. § 40 HinSchG designates no fining authority, so § 36 OWiG supplies the residual rule.

https://www.gesetze-im-internet.de/owig_1968/BJNR004810968.html

[41] **Ireland.** Protected Disclosures Act 2014, revised. The base act: the "public body" definition, ss. 14-15 and the s. 23 no-contracting-out rule live here.

<https://revisedacts.lawreform.ie/eli/2014/act/14/revised/en/html>

[42] **Ireland.** S.I. No. 510/2022, Commencement Order. Fixes when the 2022 Act's provisions came into operation.

<https://www.irishstatutebook.ie/eli/2022/si/510/made/en/html>

[43] **Ireland.** S.I. No. 367/2020, Prescribed Persons Order. The list of prescribed persons who may receive an external report under s. 7 of the 2014 Act.

<https://www.irishstatutebook.ie/eli/2020/si/367/made/en/html>

[44] **Ireland.** S.I. No. 524/2023, amending the Prescribed Persons Order.

<https://www.irishstatutebook.ie/eli/2023/si/524/made/en/html>

[45] **Ireland.** S.I. No. 233/2025, amending the Prescribed Persons Order.

<https://www.irishstatutebook.ie/eli/2025/si/233/made/en/html>

[46] **Ireland.** S.I. No. 269/2026, amending the Prescribed Persons Order. Brings the live list to 82 prescribed persons.

<https://www.irishstatutebook.ie/eli/2026/si/269/made/en/html>

- [47] **Latvia.** Administratīvās atbildības likums, consolidated. 16. pants (2) sets the fine unit the whistleblower penalties are expressed in at 5 EUR.
<https://likumi.lv/ta/id/303007>
- [48] **Lithuania.** Nutarimas Nr. 1206 dėl socialinės apsaugos išmokų atskaitos rodiklių. Sets the bazinė socialinė išmoka the reward and compensation figures are multiples of.
<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/d7242890667711e48710f0162bf7b9c5/asr>
- [49] **Lithuania.** Administracinių nusižengimų kodeksas (ANK), consolidated. Art. 555-1 carries the fines the Law defers to; art. 2 confines them to natural persons.
https://e-seimas.lrs.lt/rs/actualedition/b8d908c0215b11e58a4198cd62929b7a/YNUWnWOQJo/format/ISO_PDF/
- [50] **Lithuania.** Baudžiamasis kodeksas (BK), consolidated. Checked for a retaliation offence; none exists.
https://e-seimas.lrs.lt/rs/actualedition/TAIS.111555/BNjOIHf1TR/format/ISO_PDF/
- [51] **Portugal.** Decreto-Lei n.º 433/82, regime geral das contraordenações, consolidated. The subsidiary regime art. 30.º of Lei 93/2021 routes to for ancillary sanctions.
<https://diariodarepublica.pt/dr/legislacao-consolidada/decreto-lei/1982-34484875>
- [52] **Romania.** Constituția României. Legea 361/2022 has no general commencement article; art. 78 supplies the default.
<https://www.ccr.ro/constitutia-romaniei/>
- [53] **Slovakia.** Zákon č. 583/2008 Z. z. o prevencii kriminality, consolidated. Supplies the protispoločenská činnosť catalogue that fixes the material scope of zákon 54/2019.
<https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2008/583/>
- [54] **Slovakia.** Zákon SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, consolidated. § 5a ods. 2 confines priestupok liability to natural persons, so the § 18 fines cannot reach an entity.
<https://www.slov-lex.sk/static/SK/ZZ/1990/372/20260901.html>
- [55] **Sweden.** Lag (1982:80) om anställningsskydd (LAS), consolidated. 39 § carries the damages cap that lag 2021:890 3 kap. 4 § cross-refers to.
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-198280-om-anstallningsskydd_sfs-1982-80/
- [56] **Sweden.** Förordning (2021:949) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden, consolidated. Supplies the authority designations lag 2021:890 leaves blank, including the behöriga myndigheter for external reports.
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-2021949-om-skydd-for-personer-som_sfs-2021-949/

O tym raporcie

WeMoral to [system dla sygnalistów](#) służący do prowadzenia wewnętrznych kanałów zgłoszeń zgodnie z dyrektywą 2019/1937 i jej krajowymi transpozycjami. Zbudowaliśmy ten zbiór danych, ponieważ klienci wciąż pytali, czego ich własne prawo krajowe wymaga ponad to, czego wymaga dyrektywa, a żadne istniejące źródło nie dawało na to odpowiedzi.

Porównanie, na którym opiera się raport, obejmuje 27 państw członkowskich w 33 wymiarach. Dane wyodrębniliśmy bezpośrednio z tekstów aktów prawnych i zweryfikowaliśmy powtórnie.

Wykorzystanie i cytowanie

Raport jest opublikowany na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 4.0 Międzynarodowe. Można go cytować, reprodukować jego wykresy, tłumaczyć i rozwijać, także w celach komercyjnych, pod warunkiem wskazania WeMoral jako autora i zamieszczenia odnośnika do źródła. Sugerowany zapis cytowania:

Raport WeMoral 2026 o transpozycji dyrektywy o ochronie sygnalistów w UE, WeMoral,
<https://wemoral.com/pl>

Opublikowano na licencji [CC BY 4.0](#). Należy wskazać WeMoral jako autora i podać odnośnik do <https://wemoral.com/pl>.

Zastrzeżenie

Niniejszy raport jest analizą porównawczą opublikowanych aktów prawnych. Nie stanowi porady prawnej i nie tworzy żadnej relacji o charakterze zawodowym. Prawo krajowe się zmienia, a kilka z porównywanych tu transpozycji było już co najmniej raz nowelizowanych od dnia wejścia w życie. Tam, gdzie raport sygnalizuje otwartą kwestię dotyczącą przepisu krajowego, robi to po to, aby wskazać punkt wymagający analizy prawnej, a nie po to, aby twierdzić, że którekolwiek państwo członkowskie nie wywiązało się ze swoich obowiązków. Przed podjęciem jakichkolwiek działań na podstawie tego raportu należy potwierdzić aktualny stan prawny w danym państwie członkowskim z wykwalifikowanym miejscowym prawnikiem.